BLOEMEN

MYNER

LENTE,

DOOR

C. LEDEGANCK.

GENT,

DRUKKERY VAN D. J. VANDERHAEGHEN-HULIN,
ONDERSTRAET N.r 18.

Bloemen
myner
Lente,

door

C. LEDEGANCK.

Gent,

DRUKKERY VAN D. J. VANDERHAEGHEN-HULIN, ONDERSTRAET N.° 18.

VOORWOORD.

De Letterkunde is by my niets anders dan eene verpoozing van ernstiger bezigheden; en niets anders moet of mag zy zyn voor al die iegens Maetschappy en Gezin dadelyke pligten te vervullen heeft.

Sedert dat de regtswetenschap voor my eene hoofdzaek is geworden, zyn er soms jaren verloopen zonder dat ik aen de geliefde kunst heb kunnen denken, en zelfs in dit oogenblik vergt een werk van ernstigen aerd al myne aendacht. Indien heden eenige myner Kunstvoortbrengselen het licht zien, is zulks niet omdat ik ze hooger schat dan zy 't verdienen; 't is omdat er zich onder dezelve twee bevinden (ik behoef ze niet aen te wyzen) welke myn hart dierbaer zyn, en die het my zoet ware aen de vergetelheid te kunnen onttrekken. Daerby leven wy in een tydstip waerin onze nationaliteit deerlyk wordt miskend; waerin, by een groot deel onzer landgenooten, tot zelfs het bestaen der moedertael wordt betwist. Het is dus misschien niet zonder verdienste, in zulk een tydstip iets bytedragen tot bestryding van vreemden invloed, en tot verdediging van het grootste kenmerk onzer volks-zelfstandigheid, de Tael.

Om de ongelukkige vooringenomenheid iegens onze schoone Moedertael tegen te gaen, had ik, reeds voor eenigen tyd, het voornemen daertoe een meer gepast

werk te leveren, namelyk eene dichterlyke, doch zoo veel mogelyk naeuwkeurige, vertaling van een aental uitgekozene stukken der grootste dichters onzer eeuw, DE LAMARTINE, LORD BYRON *en* SCHILLER. *Zulk eene vertaling, met den oorspronglyken tekst op zyde, zoude tot vergelyking aenporren, en alzoo den kring der Vlaemschlezenden van lieverlede uitbreiden. Daer ik alsnu van dit voornemen moet afzien, bepael ik my tot mededeeling in dezen bundel van drie stukjes, als proeven, uit eerstgemelden dichter. Zy zyn getyteld :* De Wysheid, Lofzang van het Kind by zyne ontwaking, *en* De Kluizenaer. *Men gelieve ze te vergelyken met die welke in zyne* MÉDITATIONS *en* HARMONIES *voorkomen onder den tytel van :* La Sagesse, Hymne de l'Enfant à son reveil, *en* Le Solitaire. *Daer zyn er onder myne kunstgenooten, wier talent voor dusdanig een werk meer geschikt is dan het myne; en deze zouden, door zulk eenen arbeid, wezenlyk nut stichten, en de blaem van minderheid tegen de Tael opgeworpen, werkdadiglyk en waerdiglyk wreken.*

Over de stukken in dezen bundel voorkomende heb ik weinig te zeggen. Het ware overbodig te doen opmerken dat ik, by het vervaerdigen van het prysvers : ZEGEPRAEL VAN 'S LANDS ONAFHANGLYKHEID, *de verschillende omwentelingen die opvolgelyk deze onafhanglykheid hebben bevorderd, in het oog gehad heb, en niet uitsluitelyk de laetste. Sommigen heeft dit gebelgd, en volgens hen, had myn vers een smaeddicht tegen de voormalige Regering moeten zyn; anderen, in tegendeel, hebben my dit vers als eene misdaed aengerekend. Aen beiden antwoord ik, met Frankryks grooten lierdichter :*

« Non, sous quelque drapeau que le barde se range,
» La muse sert sa gloire et non ses passions;
» Non, je n'ai pas coupé les ailes de cet ange,
» Pour l'atteler, hurlant, au char des factions! »

Het Vaderland moet ieder boven alles beminnen, maer die het door partyzucht meent te dienen, is een verdwaelde, en in myne oogen ware het eene schennis de poëzy tot staetkunde te verlagen. Overigens, indien gemeld prysvers eenige uitlegging noodig heeft, diene daertoe het vers getyteld: De Vrede.

Voor den Boudewyn *heb ik de volgende schryvers geraedpleegd:* J. J. de Smet, Histoire de la Belgique, *welke* Le Beau, Histoire du Bas-Empire, *aenhaelt;* A. J. Panckoucke, Abrégé Chronologique de l'Histoire de Flandre; Dewez, Histoire générale de la Belgique; Baron, Mosaïque Belge. *Zoo veel de dichterlyke behandeling het toeliet, heb ik my gehouden aen de meest waerschynelyke historische oorkonden. Trouwens, de geschiedschryvers zyn het tegenwoordig genoegzaem eens, om in den Kluizenaer van Glançon geenzins* Boudewyn *van Constantinopel te erkennen, waer wel een' gelukzoeker,* Bertrand de Rays *genaemd, die het werktuig en het slagtoffer der eer- en wraekzucht van sommige Vlaemsche en Henegouwsche edelen was. Wat het tooneel der gebeurtenis aengaet, elke lezer weet dat Bulgarië, destyds magtig koningryk, thans een gewest van het Turksch gebied uitmaekt, nog beroemd om zyne baden en de menigte van adelaren in deszelfs gebergten. Ternovo, de oude hoofdstad, is tot een dorp vervallen.*

Men wil dat Balzac, *in eene zyner vertellingen, iets gelykend aen den* conscrit *in* de Weduwe en de Wees, *hebbe aengeteekend. Ik had geene gelegenheid zulks nategaen. Genoeg zy het te weten dat het onderwerp dezer romance niet geheel en al een verdichtsel is.* Fritz en Mathilde *en* de Hut in 't Woud *zyn vruchten der verbeelding.*

Met betrekking tot de spelling, heb ik gemeend te

moeten volherden in het stelsel hetwelk ik in de commissie ter beoordeeling over den uitslag der prysvraeg, door het Staetsbestuer nopens het stuk uitgeschreven, heb helpen verdedigen.

Een schryver heeft de Vlaemsche Dichtkunst in drie scholen verdeeld. Weinig bekreun ik er my aen onder deze of gene te worden gerangschikt. Zeker is het dat ik even wars ben van styve en drooge taelgeleerdheid in poëzy, als van opgeblazen en tegen de wetten der kunst aendruischend bombast, het moge rhetoricael of romantisch zyn. Oorspronglykheid was steeds myne betrachting, het gevoel steeds myne bron. Waer ik vertaelde was zulks opzettelyk. Liever dan anderen van verre natezingen,

« I had rather be a kitten
» And cry mew! »

zoo als SHAKESPEARE *ergens zegt.*

Ik herhael het : twee myner voortbrengselen zyn myn hart dierbaer, en om hunnent wille alleen zien de overige het licht. Gevoelige zielen zullen oordeelen of de myne in deze twee is overgegaen. Kenners zullen beslissen waer eigenlyk de anders verdienden te worden geplaetst — aen den haerd of op de pers.

DE DICHTER.

Somergem, 30 Lentemaend 1839.

Prysverzen.

Zegeprael

VAN 'S LANDS ONAFHANGLYKHEID;

Lotbestemming des Vaderlands.

Bekroond met den eersten Eereprys in den Nationalen Wedstryd uitgeschreven by besluit van den Heer Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 *Juny* 1834.

'k Zal in der vaedren tael het vaderland bezingen;
Met Belgie's zangrenchoor het strydperk binnentreên
Waer 't heilig eerloof blinkt, door dichtren aengebeên,
En by den zangstryd, daer naer gloriepalmen dingen!
Gy, dichtkunst! die de ziel aen uwe klanken snoert,
Leer gy my d'echten toon die harten treft en roert; —
Gy, die my dierbaer zyt naest 't voorwerp myner zangen,
Stort gy in dit myn lied een vonkjen van den gloed
Die my tot u bezielt; die, hoe de nood moog prangen,
My voor het vaderland den boezem blaken doet!

Wie is hy die daer, droef, met wankelende schreden,
Langs onze velden dwaelt? de smart heeft voor den tyd,
Zoo 't schynt, zyn kruin besneeuwd; - zyn oog gloeit als van spyt; -
Een kleeding, luttel waerd, dekt zyne ontvleeschde leden,
En 't aenzien gansch ontsierd door d'ongeschikten tooi,
Sleept hy zich hooploos voort, aen schaemte en nood ten prooi!
Doch in zyn' fieren blik, in zyne forsche trekken,
In 't overblyvend vuer dat uit zyne oogen straelt,
Is iets heldhaftigs, iets wat edel is, te ontdekken! -
Wie is hy die daer, droef, langs onze velden dwaelt?

Ach! gruwzaem is zyn lot! zyn wieg stond aen de boorden
Der Weissel, en zyn jeugd, die nimmer dwang verstond,
Vond rust en heil en roem op zyn' geboortegrond:
Was Polen niet de bloem, de perel van het Noorden?
Thans heeft zyn vaderland voor de overmagt gebukt,
Thans is zyn vaderland, onmenschlyk, hem ontrukt;
Zyn heilig erf zag hy tot wreede schennis doemen;
't Werd onder vorsten, als een oorlogsbuit, verdeeld;
Zyn landzaet, die weleer op vryheid hoog mogt roemen,
Waegt thans geen' verdren stap dan dien zyn Heer beveelt!

Zyn lot is yslyk wreed! Weleer in zyne streken,
Smaekt' hy het zoetst genot by huisselyken haerd,
Maer 's Overheerschers kling heeft gâ noch kroost gespaerd,
En hy, hy is alléén des wreeden woede ontweken.
Weleer zag hy zyn' naem geëerd op vreemden grond,
Thans dwaelt hy, wreed vervolgd, Europa's ryken rond,
En vindt er spot en schimp, maer heil noch troost by vrinden;
Gelukkig zoo hy nog op 't Albionsche strand,
Op Belgie's vrye kust mag eene schuilplaets vinden!
Ach! gruwzaem is zyn lot – hy mist een vaderland!.....

En, Belgen! zulk een lot was 't uwe, eer uwe zonen,
Door eendragt, heldenmoed, en gloriezucht bezield,
De boei vermorzelden die u geketend hield!
Eer onafhanglykheid hun' zegeprael mogt loonen!
Sints eeuwen droegt gy, slaefsch, het juk van vreemde magt,
Sints eeuwen werd uw naem, uw deugd, miskend, misacht!
En nergens vond uwe eer, hoe vaek gehoond, een' wreker;
Men leverde u als 't erf, den bruidschat eener vrouw!
Of de enkele oorlogskans, hoe weiflend, hoe onzeker,
Besliste meest alleen wie u beheerschen zou!

Vergeefs dat eens de held waer 't magtig Rome op roemde,
Die honderd volkren sloeg en dwong in Rome's magt,
Uw' onversaegden moed verdiende hulde bragt,
Daer hy u 't dapperste onder al die volkren noemde!
Vergeefs dat later tyd uw' grootschen lof vermeldt,
't Zy 't moedige oorlogsdeugd of eedle kunstdrift geldt;
Vergeefs dat *Egmonds* faem naest die eens *Rubens* gloorde,
Uw grootheid bleef ontkend, uw vryheid onderdrukt,
En wat van deugd, of eer, of roem u toebehoorde,
Schreef men den vreemdling toe voor wien gy laegt gebukt!

Thans heeft de dwangdienst uit – 't verlossingsuer geslagen!
De Godheid, met uw leed, uw deerlyk wee, begaen,
Gorde uwen heldenstoet 't geregte slagzwaerd aen,
En liet hem d'yzren dwang van uwen erfgrond jagen!
Thans smaekt gy stille vreê na dondrend krygsgerucht,
En ademt gy voor 't eerst in eigen vrye lucht!
Thans mag uw oog verrukt op eigen welvaert staren;
Naer eigen wil en wet, naer eigen wys beleid,
Besteurt ge uw zeden thans, verdedigt ge uwe altaren,
En smaekt gy 't heilgenot der onafhanglykheid!

De noodvlaeg is voorby! thans stort op uwe beemden
De hemel niet vergeefs zyn' ryksten zegen uit!
De vrucht die uit uw zweet, uw nyvre vlyt ontspruit,
Geniet gy thans alleen, en deelt ze met geen vreemden!
Thans streelt u veil'ge rust, want hy die op dit uer
Uw' grenspael schenden dorst, bragt heel Euroop in vuer!
Gaet! vindt uw' nabuer thans; by 't hartlyk welkom heeten,
Zal hy zyn kus u biên, en drukken u de hand; –
Thans zyt gy in den raed der volkren aengezeten,
Thans eert heel de aerde uw' naem, – thans hebt ge een vaderland!.....

Dus houdt des aerdryks schoot het kostbre goud besloten:
't Wordt eeuwen lang als stof, als nietig zand vertreên;
De wandlaer gaet en peinst, en stapt er over heen,
Gansch achtloos op den schat waeraen zyn' voet mag stooten.
Dan, eindlyk, 't wordt ontdekt; het staet de vuerproef door,
En 't schittert voor het oog in onverdoofbren gloor!
Nu wordt het hooggeschat als 't eêlst geschenk der aerde,
't Strekt nyverheid en vlyt en trouwen dienst ten loon;
't Ontleent zyn' hellen glans alleen aen eigen waerde,
En 't blyft, als de eedle deugd, voor eeuwig rein en schoon!

Verbeelding! streef met my de snelle vlugt der jaren
Vooruit, en laet myn' geest, door uwe wonderkracht
Ontheven aen deze aerd, op later nageslacht
In volgende eeuwen, zien; laet me in de toekomt staren!
De nevel die tot nog myn oog omwolkte, zwicht.....
God! welk een paradys vertoont aen myn gezicht
Zyn veldelyke pracht, zyn lagchende landouwen,
Waerin de zuiderwind, als door een Eden, waeit?
Wat zyn die stroomen, die hun bogten daer ontvouwen?
Die steden zonder tal langs hunnen boord gezaeid?

Herken ik in den vloed, die ginder naer het noorden
Zich wendt, den Scheldestroom en zynen slangloop niet?
Vloeit ginder niet de Maes in 't blaeuwende verschiet?
o! Welk een zee van graen ruischt, goudgeel, langs hun boorden,
En lacht den landman toe die daer zyn' schat erkent!
't Is loover, bloem en ooft waerheen men de oogen wend'!
Natuer heeft dit gewest ten lusthof uitverkoren;
Hier leent haer de akkerbouw de nooit vermoeide hand,
En beide storten hier, vereênd, hun vollen horen
Als gouden regen uit op 't overvruchtbre land!

Daer ginds, waer Schelde en Ley' heur watren zamen-
mengen,
Daer doet een weidsche stad met majesteit zich op;
Daer voert de nyverheid haer schrandre kunst ten top,
En wondren, nooit gedacht, bestaet ze er voorttebrengen! –
Daer verder, waer de Scheld' zich wendt in breeder boog,
Prykt eene tweede stad, met torens hemelhoog!
Hier is de handelplaets der wereld! duizend kielen
Verheffen in het dok haer statig mastgeboomt'!
Wie telt de volkren ooit die op de marktplaets krielen?
De schatten van het Oost alhier te zaêm gestroomd?

En ginder, waer de Senne aen ryke landgezichten
Een frissche koelte leent, en 't landschap tegenlacht,
Verryzen voor het oog, met morgenlandsche pracht,
Paleizen zonder tal en marmren praelgestichten!
Hier is 't verblyf der weelde, en hare milde gunst
Kroont hier vernuft en deugd, sticht templen aen de kunst,
En leert penseel en lier 's lands hoogen lof voldingen.
Hy, in wiens forsche hand zich 't roer des staets bevindt,
Deelt hier zyn weldaên uit, en oogst er zegeningen,
Daer 't land als Vorst hem eert, doch meer als Vader mint!

Wat zie ik? Welk een drang, wat eene ontelbre menigt'
Stroomt, juichend, hier te zaêm en doet de zwoele lucht
Weêrgalmen van gezang en schaetrend feestgerucht?
Een zelfde broedermin heeft aller hert vereenigd!
't Is of een deugdzaem volk, dat groot en magtig wierd,
Na eeuwen, nog den stond van zyn geboorte viert!
'k Hoor Eendragt, Vrede en Magt in 't zegelied verkonden
Dat hier in galmen stygt, ter eer van trouw en moed,
Terwyl de donderstem van honderd kopren monden,
o Belgie! uwen naem op uw bannieren, groet!.....

Ja! 'k mogt, myn Vaderland! dus in de toekomst lezen:
Ofschoon reeds op uw' grond de zon van voorspoed schyn',
Zoo schittrend zal uw lot in volgende eeuwen zyn,
Zoo onbeperkt het heil dat u bestemd is, wezen!
Dus spelt de dageraed, die opklimt aen den trans,
Het klare daglicht voor en heldren middagglans!
Dus praelt de lieve lent met bloem en groenend loover:
Een sombre neveldamp betrekt nog soms de lucht,
Maer in het zomerty zyn damp en neevlen over,
En dan eerst prykt het veld met rype en kostbre vrucht!

De Linnenmakery,

VLAENDERENS WELVAREN.

Bekroond met den gouden Eereprys door de Maetschappy van Rhetorica te Thielt, den 31 *Mei* 1830.

« Vlaendren! welk een vruchtbaerheid
» Heeft natuer, met milden zegen,
» Over uwen grond gespreid!
» Welk een rykdom allerwegen!
» 't Oog ontmoet, waerheen 't zich wend',
» Groene beemden, gouden baren
» Van gebogen korenaren,
» Loover, bloesem, zonder end!

» Maer wat is dit welig groen,
» Ginder golvend langs de velden,
» Dat het oog kan poozen doen
» Met een' wellust niet te melden?
» Als de grasbeemd malsch en digt,
» Staet het tenger op te groeijen
» En met blaeuw gebloemt' te bloeijen:
» Schoon, verruklyk landgezicht! »

Vreemdling! 't zachtgekleurd gewas
Dat zich opdoet voor uwe oogen,
Is het onwaerdeerbaer vlas! –
Peru moge op goudstof bogen,
En Golkonde op ryk gesteent';
Vlaendren vindt zyn schat en welvaert,
Niet in schitterende delfaerd,
Maer in dit gewas vereend!

Zie dat volk op wiens gelaet
Nyvre vlyt en vergenoeging,
('t Merk van deugd) geteekend staet,
By de zucht tot werk en zwoeging;
Ieder dag, elk jaergety
Moet dit vlas hem schatting geven;
Zyn bestaen, zyn lust, zyn leven
Is de Linnenmakery!

In de hutten, die zich daer
Onder 't luw geboomt' verdringen,
Wordt men druk noch ramp gewaer.
Blydschap heerscht er, juichen, zingen!
Aen het vlas heeft elk zyn taek,
In 't bewerken, in 't bereiden:
Ouderdom en kindsheid, beiden
Deelen d'arbeid en 't vermaek!

Daer zit bolle meid en vrouw
Aen het snorrend wiel te spinnen,
Wen, op 't klepprend weefgetouw,
't Garen tot een duerzaem linnen,
Door de mannen wordt gebragt.
En de stof aldaer gewonnen
En geweven en gesponnen,
Dient vaek tot een koningsdragt!

't Zyn niet slechts die hutten, neen,
't Zyn die dorpen en die vlekken,
Tal- en volkryk, niet alleen,
Die het vlas ten bloei moet strekken:
Ga! beschouw 't gewoel, 't gedrang,
In de ryke handelsteden:
Onder al haer werkzaemheden
Eischt het linnen d'eersten rang.

Zie de marktplaets daer vervold
Met die kostbre linnenstukken,
Net en keurig opgerold;
Daer zal u de vreugd verrukken
Die uit aller oogen straelt,
Wyl de wever, met de gelden
Die hem stedelingen telden,
By den steedling voorraed haelt!

Wyk dan 't woelig stadsgedruisch
Voor de stille waterzoomen
En het murmlend brongesuis;
Langs de kronkelende stroomen,
Vindt ge een schoon, een grootsch gezicht,
Waer, in uitgestrekte ryen,
Op de natbesprengde weijen,
't Prachtig doek te bleeken ligt!

Wend alsnog, voor 't laetst uw' tred
Waer het dok met handelschepen
Vol en opgepropt is. Let
Op dat torschen, stuwen, slepen,
Wen het logge kielgevaert'
't Linnen in zyn' romp voelt tassen,
Om 't langs de onafmeetre plassen,
Heen te voeren rond heel de aerd!

Merk het op! niet slechts tot pracht
Zult ge ons linnen nuttig vinden:
Aen dat weefsel en zyn kracht
Dankt de zeevaert, naest de winden,
Hare vlugheid, haer bestaen:
Zie! gewiekt met linnen vleuglen,
Snelt de kiel (zoo ligt te teuglen)
Vliegend over d'Oceaen!

Vreemdling! ja, de vruchtbaerheid
Die natuer, met milden zegen,
Over onze velden spreidt,
Lacht, te regt, u lieflyk tegen:
Maer de rykdom die daer groeit,
Al die wasdom moog vermindren;
Niets zal Vlaendrens welvaert hindren,
Zoo slechts 't linnenmaken bloeit!

Lof der Schilderkunst.

Bekroond met den eersten Eereprys door de Koninglyke Maetschappy van Rhetorica te Brugge, den 17 *Juny* 1828.

Natuur en gy zyt één!
BILDERDYK, *Buitenleven.*

Die weêrgalooze kunst, die hart en ziel verovert,
Wen zy met kleur en verwe op haer paneelen toovert;
Die, telende als natuer, met onbegrypbren gloed
Haer wonderwerk bezielt, haer linnen leven doet;
Door wie het turende oog, in sombre hofgebouwen,
De lente bloeijen ziet, de velden mag beschouwen;
Die om haer hemelsch schoon, der vorsten hooge gunst
En achting waerdig is, de grootsche schilderkunst
Is 't voorwerp van het lied dat ik heb aengevangen!
o Dichtkunst! gy alleen en uw verheven zangen
Zyt uwer zuster waerd; besnaer gy de elpen lier,
En zing haer' hoogen lof met ongedwongen zwier!
Doe ons haer treffend schoon verrukt in de oogen blinken:
Toon dat gy magtig zyt, als uwe snaren klinken!
En zoo gy aen myn' toon uw alvermogen biedt,
Dan is het doel bereikt waerop myn zangster ziet!

Gy, schoonekunstenrei! wat is uw grootsch bedoelen?
Welke is die wondre magt, waerdoor gy op 't gevoelen
En op de zinnen werkt? de harten zet in gloed,
En vreugde of smarte schept, verslagenheid of moed?
Wat kan u zulk een kracht, een' invloed doen erlangen?
Het volgen der natuer in haer verheven gangen!
Ja, dit is de echte bron, waeruit al 't schoone ontstaet
Dat teedre zielen treft en met verrukking slaet!
En zien wy wie van u, in dit vereend bejagen,
o Godenteelt, den prys der grootheid weg zal dragen!....

o Eedle Beeldhouwkunst! wen Praxiteles hand
Den stalen beitel voert, en 't harde marmer kant,
Treedt gy natuer op zy, en schynt haer te evenaren;
Gy toont me uw Venusbeeld, en 'k blyf bewondrend staren:
Maer 'k zie Apelles doek, waer niets dan leven schynt,
Zyn godlyke Heleen! en al uw schoon verdwynt.
Gy, Bouwkunst! zult de pracht van uwe tempels toonen:
Verheven, heerlyk, grootsch! waerd dat er Goden woonen!
Doch alles wat gy wekt is eerbied en ontzag:
Hoe klein by wat de gloed van Rubens verw vermag!
En, Toonkunst! ja, de ziel kunt gy door klanken treffen,
Haer treurig nederslaen, of streelen en verheffen.
Wen ge, op een doffen galm, het lied der dooden bromt,
Mozart! is 't alles rouwe, en vreugde zit verstomt.
Het dondrend moordgeluid van Haydens krygstrompetten
Stort moed in 't lafste hart, en kan 't in woede zetten;
Maer Michel Angelo! gy wyst me op Golgotha,

Gods zoon aen 't galgenhout, en – 'k sidder waer ik sta!
Dan zie ik Waterloo in Pienemans tafreelen,
En 'k gryp naer speer en zwaerd om in den stryd te deelen
Met dappren Wellington, der britten heldenbloem,
Met Belgie's jonglingschap, verhit op oorlogsroem!......
En gy, o Poëzy! om wie 't my lust te leven,
Wat is uwe almagt groot, uw eedle tael verheven!
Verschriklyk is uw toon, als 't onweêr in den nacht,
Of roerend, lieflyk, teêr, als 't avondkoeltje zacht.
Homerus grypt de lier en streelt de snaer. Wie luistert
Wordt weggerukt van de aerd, blyft aen zyn' zang gekluisterd.
Wat kracht, wat majesteit straelt door in 't heerlyk lied,
Als Hy de wenkbraeuw fronst, Hy die d'Olymp gebiedt!
En teedre Theokryt, op veld- en rietpyp spelend,
Een' lieven herderszang, een minnetoontje kwelend,
By d'onvermoeiden dans der hupplende akkerjeugd,
Spreidt wellust om zich heen, en drenkt de ziel met vreugd.
Maer wil Teniers die vreugd in ieders boezem wekken,
Hy schetst een kermisfeest, gevierd in Vlaendrens vlekken:
't Is alles dáér natuer in houding en gelaet:
Neen! geen zoo stroef gemoed dat hier den lach weêrstaet!
Dan – Rafel treedt hervoor – hy zal de Godheid malen,
Die eens op Thabor daelde, omhuld met licht en stralen:
En gy, die 't grootsch tafreel, dien glans der heemlen ziet,
Blyf koud, wanneer ge kunt, en dek uw aenschyn niet!

Ja, u blyft, Schilderkunst! de zege in 't zielverrukken:

Wat heerlyk is en schoon moet voor uw puikschoon bukken.
De zein des gryzen tyds en de engel van den dood
Vernielen wat bestaet; gy zyt hun magt te groot!
Wat ooit op aerd bestond wordt door uw hand herschapen.
Zy die, sints eeuwen her, in duistre tomben slapen,
Wier roem alleen nog leeft, dien men verbaesd herdenkt,
Verryzen uit het stof, als uw penseel hen wenkt!
Voor u bestaet geen ruimt', geen afstand. Verre landen,
Met wat er huist en woelt aen 's aerdryks vreemdste stranden,
Roept gy van over zee, en stelt het ons voor 't oog,
Zoo waer als hy het zag, die ooit er henen toog;
De deugd heeft u ten schuts, en de ondeugd moet u hoonen,
Om dat gy beider regt aen 't nageslacht zult toonen,
Wanneer gy beider daên, in het geschiednisboek
Met goud of bloed gestaefd, vereeuwigt op uw doek!

Waerhenen voert gy my, verrukking! – De Alpen ryzen –
Ik trek hen over – 'k zie Itaeljes paradyzen,
Met Rome, de aerdberoemde, alwaer heel de achtbre stoet
Van 's werelds kunstenaers ter beëvaerd henen spoedt.
Hier is het ryk der kunst. In kerk en tempelwanden
Wordt zy hier aengebeên, komt men haer reukwerk branden.
Men leidt me in een paleis, 't aloude Vatikaen –
'k Durf, loutere eerbied, 't oog hier naeuwlyks opwaerts slaen.
Wat grootheid! zie ik hier eene andre schepping leven,

En word ik op den stroom des tyds teruggedreven?
Of is het grys verleên, met wat men nog verbeidt
En van de toekomst wacht, hier tegenwoordigheid?
Ginds ryst dat steil gebergt', dat ik my vaek verbeelde,
Als ik in dichtgloed bade en dichterlyke weelde:
Apollo zit er neêr, de godheid op 't gelaet,
By 't zangrig negental, dat om zyn zyde staet
En luistert naer den zang van Phebus waerde zoonen,
Die daer onsterflyk zyn en by de Muzen woonen!
Daer verder is de schaer der wyzen van Atheen,
Door wie het ware licht eerst over 't menschdom scheen.
Hun onbeperkt vernuft is in het oog te lezen:
'k Vraeg niet wie Plato is, wie Socrates mag wezen,
Neen, de inborst hunner ziel, die uit hun leering straelt,
Is onmiskenbaer stout op 't voorhoofd afgemaeld!
Verbazing blyft me by in gangen en vertrekken:
Wat wonder zal op nieuw zich aen myn oog ondekken,
Daer men me eene andre zael, schoorvoetend, binnenleidt?
o God! de jongste dag, in al zyne yslykheid!
Is 't mooglyk! zoo veel glans by 's Heeren uitverkoornen,
Zoo veel afschuwlykheid by de afgrond toegezwoornen!
Ik beef van schroom terug, by 't zien van straffe en loon,
Door de Almagt uitgedeeld: 't is schriklyk! – maer 't is
schoon!.....
o! Verg de Dichtkunst niet door woorden uit te drukken
Wat hier het oog aenschouwt, haer poging zou mislukken:
't Is geen verbeelding, neen, 't is waerheid die daer blinkt,
En dit is 't werk der kunst voor wie myn citer klinkt!

Heil en Onheil der Tooneeloefening.

Bekroond met den gouden Eereprys door de Maetschappy van Rhetorica te Deynze, den 15 *July* 1827.

> De wereld is een speeltooneel,
> Elk speelt syn rol en krygt syn deel.
>
> Vondel.

o Zuster van den God die 's hemels fakkel voert!
Gy die elk edel hart aen uwe stappen snoert,
Uw taek, o Melpomene! is tranen te doen vlieten,
Maer tranen die het hart een' wellust doen genieten,
Geene aerdsche vreugd gelyk. 't Zy op het hoog tooneel
Ons uw' verheven tred, uwe eedle houding streel';
Het zy ge uw godenspraek ons fier in de ooren dondert,
Wen gy de deugd verheft en al haer schoon bewondert;
't Zy ge ons der vaedren moed, hun' heldendaên doet zien,
De sterfling juicht of schreit naer dat uw wenken vliên!
En gy, Thalia! die het hart, voor zorgen bukkend,
En opbeurt en verkwikt, wat is uw blik verrukkend!
De traen, dien Melpomeen doet bigglen door haer klagt,
Wordt door u weggedroogt, wanneer gy schertst en lacht;

Ja, weedom, diep gegrifd, die in geen vreugd wil deelen,
Kan uwe boertery van lieverlede heelen.
Wat wonder dat uw kunst, o Muzen! eeuwen leeft,
En op den geest eens volks den grootsten invloed heeft!
Maer kan die invloed vaek een bron van heil doen vloeijen,
Hy kan der maetschappy geen minder onheil broeijen.

Welnu, toon ons dat heil, toon ons dat onheil aen!
Toon ons hoe het tooneel die beiden doet ontstaen,
o Schaemle zangeres! by 't tokklen van de snaren;
En wyd uw' eersteling den God der dichtrenscharen!

Het eedle sap gelyk waervan de wyndruif zwelt,
Dat hart en geest verblydt, verzwakte kracht herstelt,
Den kranke laefnis biedt, en vaek de frissche roozen
Waermeê gezondheid prykt, doet op zyn wangen blozen;
Den menschelyken geest weêr opbeurt en verkwikt,
Als 't afgesloofde brein naer nieuwe vochten snikt;
Maer ook het bloed verhit, de driften brengt aen 't steigren
En 't hart zyn pligtbetoog doet aen de rede weigren;
En haet en gramschap baert, en ongehoorde twist,
Waer vaek 't moorddadig stael het bloedig pleit beslist;
En ziekten zonder tal op 't menschdom uit komt gieten
Dat zonder matigheid zyn wellust wil genieten;
Alzoo wordt, als een vrucht uit uwen schoot geteeld,
Tooneelkunst! ons het heil en 't onheil meêgedeeld!
Dus waert gy in Atheen de schutsgodin der zeden:

Beschaving, kunst en smaek, door u den boei onttreden,
Deed gy aldaer ontstaen in Hella's schrandren geest:
Maer 't wereldwinnend volk, door Sparta streng gevreesd,
Hield u ter afgodes, terwyl 't uw doel miskende,
En 't zonk in weelde weg, de springbron der ellende!
Zoo dankt misschien het volk dat aen de Seine woelt,
U dien verheven drift dien 't voor de kunst gevoelt,
Maer ook dat basterdkroost der dappre en fiere Gallen
Wyt u de laffe zeên waerin het is vervallen!

Men zie dien tempel ginds, uit marmersteen gebouwd,
Waer bouwkunde al haer pracht en siersels aen ontvouwt,
Het is een schouwburg. Daer, by het verblindend blikkren
Van honderd lampen, die van alle kanten flikkren,
Wordt zelfs het scherpstziende oog bedrogen en misleid.
Daer glanst gebryzeld, glas op klatergoud gespreid,
Als schittrend diamant, gevischt in Ganges golven,
Of 't edelste metael in Peru opgedolven.
Daer treedt de speler voor, gedoscht in een gewaed
Waerop welvoeglykheid met schaemte de oogen slaet:
Daer wordt alleen de stof van grieksche fabelvonden
In verzen opgehaeld die 't hart van drift doorwonden.
Men toont er Jupiter, niet als hy 't misdryf hoont,
En in den raed der Goôn de deugd met achting loont,
Maer als hy zich met list by schoonen weet te dringen,
Om haer het edelst pand, de maegdenbloem te ontwringen.
Achilles wordt er niet als dappre held verbeeld,

Maer als hy aen het hof van Lycomedes speelt
En juffren kleedren draegt. Zet daer den voet niet henen,
o Maegd! o jongeling! daer zingen de Sirenen;
Daer wordt de deugd bespot, de godsvrucht fel gehoond;
Alleen wat eerbaer is wordt niet aldaer vertoond;
Den weg tot het verderf strooit men aldaer met roozen;
Wilt gy geen schaemterood doen op uw wangen blozen,
Zet daer den voet niet, neen! de lessen door den mond
Der wysheid in uw hart gelegd, hoe diep gegrond,
Zoudt gy welhaest aldaer vergeten en verachten.
Daer vloeit een bron van ramp voor heele volksgeslachten!

Maer wenden wy het oog naer 't verdere gesticht
Dat ginds zoo heerlyk ryst en opblaeuwt voor 't gezicht.
Ook dit is ten tooneel, ten schouwburg opgeheven,
Maer hier leert men den mensch naer 't schoon der deugd te streven,
En voedt men er een' drift in 't teeder hart der jeugd,
't Is afkeer van het kwaed en liefde tot de deugd.
Der dappren heldenmoed, der vaedren grootsche daden,
Geschetst en afgemaeld in der geschiednis bladen,
Brengt men daer voor het oog, en de eedle poëzy
Zet haer verheven schoon aen die tafreelen by.
Daer houdt de wysheid hof, daer is 't een school der zeden,
Daer vormt men hart en geest naer de eeuwge les der reden.
Gy, wulpschen! gaet er heen, aenschouwt er Hyppoliet
Die voor de dolle drift der schoone Fedra vliedt;

Gaet! ziet er Jacob's zoon, de kuischheid op de wangen,
Die zich der geile vlam, het lustverwekkend prangen
Van een verliefde vrouw onttrekt met mannenkracht.
Gy, die der eeden waerde en heilge trouw veracht,
Gaet, ziet er Regulus den dood voor de oneer kiezen,
En Beiling nevens hem het leven eer verliezen
Dan hy zyne eeden schendt of ooit zyn woord verbreekt,
Schoon een geliefde gâ met al haer teêrheid smeekt!
En gy, hoogmoedigen! ziet er Salmoneus vallen:
Aenschouwt er Nero's eind, tyrannen! ja, gy allen
Die aen het misdryf kleeft, rigt daer uw schreden heen,
En ziet wat straf hen wacht die 't regt met voeten treên!
Onschuldigen! ook gy mogt daer uw stappen wenden,
Uw oor, uw oog, hoe kiesch, zult gy daer nimmer schenden:
De deugd, hoe teeder ook, die uwe ziel verêelt,
Vindt eene ware schuts in 't geen men daer verbeeldt,
En de eenvoud van uw hart is daer voor strikken veilig;
Onschatbaer is die plaets, ze is voor de zeden heilig!.....

Wanneer men de uitspraek nu van dit gewigtig pleit
Aen 't oordeel overliet van de onpartydigheid,
Die 't onheil en het heil in het tooneel gelegen,
In hare gouden schael met juistheid op zou wegen,
De onzydige balans, het vonnis doende ontstaen,
Zou naer den kant des heils voorzeker overslaen!

Het Graf

myns Vaders.

I.

Aen den Dichter P. Blieck.

Si quis amat, novit quid haec vox clamet.
De Imitatione, L. III. C. V.

'k Herlees, myn waerde Blieck, op dezen stillen stond,
De lettren die gy my, voor vier paer maenden, zondt.
Ligt vraegt gy of myn hart dus lang u heeft vergeten,
En of dit vreemd gedrag kan ware vriendschap heeten?
Ach, vriend! beslis niet ras, en houdt geen hart verdacht,
Dat zich in 't uwe stort wyl 't naer vertroosting smacht;
Een hart van teêr gevoel, van kunstdrift en van liefde,
Dat, sints den laetsten groet dien ik u overbriefde,
Zyn voorig stil genot zoo smartlyk heeft geboet,
Zoo hevig werd geschokt, zoo deerlyk heeft gebloed! –
Gelukkig hy, dien God met oudrenliefde zegent!
Zoo dit onschatbaer heil, myn vriend, u nog bejegent,
Zoo gy nog op dit uer een' dierbren vader hebt,
Die in uw deugd, uw kunst, zyn hoogst genoegen schept,
Die dikwyls met u spreekt van lang vervlogen jaren,
En die gezondheid paert aen sterkte en gryze haren,
o Hef de handen dan, uit dankgevoel, tot God,
En, denkende aen uw' vriend, beween zyn treurig lot!

Gerust en ongemerkt, sleet hy zyne oude dagen:
Te vreden met zyn lot, by staets- en oorlogsvlagen,

Bepaelde zyne zorg zich tot den stillen kring
Van vrouw en talryk kroost, waer heel zyn ziel aen hing.
Het zwoegen zyner jeugd had hem, in vroeger jaren,
Gelegenheid ontzegd om wetenschap te garen;
Maer thans, als tot herstel van onherstelbren tyd,
Was heel zyn ouderdom aen de eedle kunst gewyd;
En nu, met jonglings drift, in stadige onderrigting,
Te streven naer een' schat van kennis en verlichting,
't Verfrisschend werk te doen dat hem een moeshof bood,
Of eenig dier te voên waervan hy dienst genoot,
Dit was nu heel zyn taek, die geene zorg kwam hindren
Dan 't loven van den Heer, en 't minnen zyner kindren.
Hy minde ze al om 't meest, en ieder uit den kring,
Tot wien hy beurtlings sprak, dacht zich de lieveling.
Maer wat myn hart my zegt, is dat ik ze al te gader
In teêrheid overtrof, in liefde tot myn vader!

De jaren vloden heen, in huislyk, stil genot
En onverstoorbre rust; en gy ook weet, myn God!
Hoe dankbaer zich myn hart in deze rust verblydde,
En, daer 't uw zegen prees, uw' naem gebenedydde!....

. . . .

Nu was myn doel bereikt. Ik kon, met kalm vertrouwen,
Den geest verpoozing biên, en in de toekomst schouwen;
En zoo nog soms een zucht my uit de borst ontschoot,
Het was voor de eedle kunst die onze vriendschap sloot;
't Was voor het onverstand van Belgie's dwaze zoonen,
Die stout hun moedertael, der vaedren erfdeel, hoonen,

En die in vreemde spraek, tot schittring, proeven doen,
Waermede zy alleen des nabuers spotlust voên!
Of 't was wanneer ik dacht aen vaders zestig jaren,
Of eenig ongeval aen vrienden wedervaren,
Of andre rampen, niet te ontgaen in 's levens loop.
De toekomst scheen my als een dageraed van hoop.
Het wetboek en de kunst, de vriendschap en myn vader,
Dit zou myn leven zyn, en myne vreugd te gader:
Helaes! die vreugd was kort, en alle vreugde op aerd
Wat is zy dan een wind die schichtig henen vaert?

October liep ten eind. In weinig avondstonden,
Had ik zyn kalm gemoed zoo opgeruimd gevonden.
Hy loeg met moeders ernst, die klaegde dat de tyd
Niet stilstaet en zoo ras naer 's levens eindpael rydt.
Vernoegd ging ik ter rust, en 'k juichte dat zyn leven
Een' heldren herfstdag scheen, die voor geen ramp doet beven;
Maer naeuwlyks week de slaep, by de aenbraek van den dag,
Wanneer een stem my wekte als met een donderslag:
" Kom spoedig, vader sterft! „ - Voor de eerste mael vervolde,
Een woord my 't hart van schrik die 't bloed in de aedren stolde!
Ik vind hem in den arm eens broeders, krachtloos
En de oogen zonder vuer, de wangen zonder bloos.
Geraektheid, als een storm, viel even op hem neder,
Gelyk de bliksem valt op Libans hoogen ceder!
En als hy 't oog ontsluit, daer hy een poos bekomt,

Erkent hy nog zyn kroost, maer voelt zyn tong verstomd,
En mist tot zelfs de kracht om my de hand te prangen.
Dan zag ik d'eersten traen op zyn verbleekte wangen,
En hoe ik, daer de rouw my 't hart te breken scheen,
Dien stond heb overleefd, kan ik niet melden, neen!
Hy scheen een oogenblik van d'eersten storm t'herstellen,
Maer andre volgden ras, en 't schriklyk nedervellen
Hield by verpoozing aen, tot dat we, in twyfeling,
Ons vraegden of zyn geest nog aen dit leven hing;
En zes paer dagen moest die schrikbre twyfling duren.
Welk eene oneindigheid van hartverscheurende uren!
Wat nachten doorgewaekt aen zyne legerspond',
Als aen een gapend graf, dat al myn heil verslond!
Dan, die vernielende angst, die stryd van dood en leven,
Was eindlyk minder wreed. Hy werd ons weêr gegeven,
Maer even als een wrak, geworpen op het strand,
Of een onkenlyk rif, gemerkt door Godes hand!
Met oogslag wild en woest, de spraek als afgesneden,
En wanorde in den geest en lamheid in de leden! –
Bywylen vraeg ik my of dees myn vader is:
Want een gansch vreemden aert vind ik soms by 't gemis
Van 't voorig zacht gemoed: 'k heb hem, als een' ontzinde,
Myn moeder dreigen zien die hy zoo teêr steeds minde,
En daedlyk, als een strael van rede hem bescheen
Zyn' toorn verkeeren zien in overluid geween!

Hy leeft nog immer voort. En echter heet dit leven
Te kwynen op deze aerd, reeds half aen de aerde ontheven,

En als de ellendeling die steeds zyn grafkuil ziet,
Van niets bewust te zyn dan doodend zielsverdriet? –
Myn een'ge lust is thans, om daeglyks, wanneer pligten
En taek zyn afgedaen, myn' stap tot hem te rigten,
Om hem als 't overschot van myn geluk, te zien,
Of hem, zoo 't mooglyk waer, een schyn van troost te biên.
Niet zelden, als zyn tong myn' naem tracht uittespreken
En enkle wanklank slaet, voel ik myn wang verbleeken,
Maer merk ik slechts een' zweem van glimplach op zyn' mond,
Dan smaek ik rein genot, en 'k zegen zulk een' stond!

Zie daer, geliefde vriend! hoe 't lot, op my verbolgen,
Als in een' afgrond 't heil myns levens heeft verzwolgen!
'k Heb lang de diepe wond van myne ziel gestopt,
En lang, in stommen rouw, myn deerlyk leed verkropt;
Maer thans mogt ik myn hart in dat der vriendschap gieten,
Thans schep ik weder lucht, daer myne tranen vlieten,
En 't denkbeeld dat ik steeds nog ware vrienden ken
Maekt dat ik soms nog juich, rampzalige als ik ben!
Ja, vriend! 'k heb in dit schrift myn boezem lucht gegeven;
Bewaer het als een blad met heet getraen beschreven,
En kent ge een' waerden vriend, die ook in eenzaemheid
Om 't onverwacht verlies van dierbre panden schreit,
En wiens geschokt gemoed ge een' lichten troost wilt baren,
Verhael hem 't treurig lot dat my is wedervaren,
Of toon hem dit geschrift, tot leniging van smart,
En 't moge een balsem zyn voor zyn gefolterd hart!

APRIL 1836.

II.

Aen den Dichter L. Rens.

How blessings brighten when they take their flight!
YOUNG. — *Night-thoughts.*

Wat vergt gy van uw' vriend, dat hy zyne uren wye
Aen 't altyd nieuw genot der schoone poëzye;
Dat hy den teugel viere aen zyn verbeeldingskracht,
En idealen scheppe, al zingend, als hy plagt?
Helaes! het eenig beeld dat uwen vriend voor de oogen
Thans zweeft, in sombre kleur, en naekte treurvertoogen;
Dat overal hem volgt, waer hy zyne aendacht stuer',
En dat hem niet verlaet in 't middernachtlyk uer,
Is 't beeld van dood en graf, van pynlyk, droef verscheijen,
Het is zyns vaders beeld! ach, laet hem, laet hem schreijen!....

Ach, vriend! wy zyn dan niets hier op ons nietig erf,
Waer alles eenmael leeft, op dat het èenmael sterv'!
Waer nimmer strael des lichts kan zonder schaduw blinken;
Waer elke blyde dag in donkre nacht moet zinken;
Waer ieder frissche roos die soms nog 't oog bekoort,
Verwelkt, op éénen blaes van d'adem van het noord;
Waer elke lentezon die 't aerdryk schynt te troosten,
Welhaest in gloed verkeert om 't aerdryk fel te roosten;

Waer naeuw de gouden herfst een rype vrucht ons biedt,
Als hem de winter volgt die bloem noch vrucht ontziet,
En roos en distelstam met d'eigen sneeuw komt dekken,
Die dan de schepping tot een lykgewaed moet strekken !....

Wy zyn elk oogenblik getuigen van dien dood,
Die steeds het leven volgt gelyk een reisgenoot,
Die noch verandring kent noch wisselvalligheden,
En 't eenig zeker is der dingen hier beneden! –
Van alles onbewust by onz' geboortestond,
Zyn we even als de plant die opschiet uit den grond,
Gevoelloos, zonder zucht of neiging. 't Dierlyk leven
In ons te ontwikklen eischt en lang en moeilyk streven;
Maer jaren vaderzorg en jaren moedersmart
Zyn noodig om den geest te ontwikklen en het hart.
En naeuwlyks wagen wy een' stap op eigen schreden,
En naeuwlyks opent zich ons oog voor 't licht der reden,
Wanneer een' galm gelyk, die echoos na zich laet,
't Geen ons heeft voortgebragt alreeds niet meer bestaet!
Of blyft een enkel spoor van onzen oorsprong over,
Het is dat plekjen gronds, ontbloot van gras en loover,
Waerop, by 't jongst vaerwel, zoo menig traen me ontviel,
Waerop ik vaek des nachts, in myn verbeelding, kniel,
Dat my zoo diep ontroert, wanneer ik 't kerkhof nader,
En waer myn oog opleest: DEZE AERDE WAS UW VADER!....

Deze aerd myn vader! Hoe! eene inborst, één gemoed
Zoo zacht en rein als 't licht van d'eersten morgengloed;
Een levensloop zoo ryk in deugden als in dagen;
Zoo vol van liefde en troost als vreemd aen morrend klagen,
Gansch een bestaen van hoop in Godes wet en wil;
Dit alles zou deze aerd bedekken, koud en kil?
En ik, ellendeling! ik die geen goed der aerde
Gewild had voor een' stond die hem genoegen baerde,
Ik die geen glorie zocht dan in zyn' lof alleen,
En van wiens teedre ziel de myne een weêrglans scheen;
Ik zou, gelyk een kind door goochelspel bedrogen,
Myn hart en mynen geest en heel myn zielsvermogen
Dan hebben uitgestort en vruchtloos zaêmgeprest
In een verganklyke asch waer geen gedaent' van rest?
o God! vergeef het hun die immer twyflen konden
Of aen dit leven wel een toekomst zy verbonden!
Zy hebben nooit bemind! of 't voorwerp van hun' gloed
Is hun nog niet ontscheurd, hun hart heeft niet gebloed. –
Zy hebben niet, als ik, de vreugde van hun leven,
In 't plechtig uer des doods, den afscheidskus gegeven;
Zy weenden niet, als ik, op hunner oudren graf;
Vergeef het hun, o God! hun twyfling was hun straf! –
. . . .

Waerom den band gerukt van myn nog open wonden,
En u 't verhael gedaen van zyne laetste stonden?
Hebt ge ooit, van 't strand der zee, by lieflyk zomerweêr,
Als de avondstilte heerscht op 't uitgestrekte meer,

En 't gloeijend west zich baedt in eene zee van stralen,
Hebt ge ooit de zon alsdan in 's waters schoot zien dalen?
Zoo stil, zoo zacht, zoo kalm, zoo vol van majesteit
Was zyn verscheijings uer, zyn vaert naer de eeuwigheid! –
Terwyl de zomer week, by 't vallen van de blaedren,
Had ik zyn krachtverval, zyn eind allengs zien naedren,
En uitgeput van wee, droeg reeds zyn oog den dood,
Wanneer de stroeve pligt een afzyn my gebood,
En van zyn sponde rukte, om hem, naer vier paer dagen,
Nog eenmael weêr te zien, en dan ...... naer 't graf te dragen!
Ja, 'k zag nog eens hem weêr. Hy had den dood weêrstaen
Als om my 't laetst vaerwel te biên voor 't henegaen.
De stomheid week een wyl, die hem zoo lang bedroefde;
Hy had myn' naem genoemd, al vragend waer ik toefde.
Ik vond hem afgetobt, aen 's levens verste grens,
Welhaest een' reinen geest, doch nu nog lydend mensch.
Nog klopte hem het hart, nog hield zyn oog zich open,
Maer heeft hy my erkend? Helaes, waerom niet hopen?
Aen zyne peluw stond, van waken afgemat,
Myn moeder die met my en myne zuster bad.
Een priester bad met ons, en sprak in stilt' die woorden
Die vol van weemoed zyn, als vreemde harpaccoorden,
Maer die den stervenden, door sterkte en heiligheid
Verkwikken op den weg die uit dit leven leidt.
Hy zegende, en voor 't laetst, hem met het heilig teeken,
Het anker onzer hoop, waerby wy allen smeeken,
En dan? ..... Helaes! wie vraegt wat verder is geschied?
Daer ginder is zyn graf, en wat hy overliet! .....

'tWas of dees wreede schok voor my heel de aerd vernielde,
En 'k weet niet welk een geest van twyfling my bezielde,
Tot dat in Godes huis, by 't knielen aen de baer,
De wanhoop my ontweek. Ik merkte voor 't altaer
Het godgewyde licht, de zwarte lyksieraden,
De dienaers van den Heer, in sombre rouwgewaden –
Hun statig logge stem, die 't lied der dooden zong,
De rollende orgeltoon die door de wanden drong,
Dit alles roerde my. – 't Was of zyn geest me omzweefde,
En ik die galmen sprak, en melde dat hy leefde!
'k Bleef dus een lange wyl met hem in onderhoud,
Tot dat een hol geplof van aerde op 't doodkisthout
My uit myn mymring trok, en, als een grafstem, zeide
Dat alles was gedaen, en dat ik vruchtloos schreide!.....

Dit is myn lot, o vriend! Ik zoek geen' troost op aerd:
Men wil dat onze kunst soms vreugde in weedom baert,
Maer 'k heb vergeefs getracht de lykzangsnaer te streelen,
Beproef gy of uw toon een bloedend hart kan heelen! –
En gy, almagtig God! gy die myn binnenst kent,
Zoo wel als 't zonnenheer aen 't glinstrend firmament,
Gy weet hoe ik hem minde, en hoe ik bitter treurde
Sints de engel van den dood den band des bloeds verscheurde.
o Gun hem in uw schoot, als loon van zyne deugd,
Eene eeuwigheid van rust, eene eeuwigheid van vreugd;
Of heeft hy niet geheel ..... o! laet my 't ovrig lyden,
En moge ik eens by hem uw' naem gebenedyden!

JUNY 1837.

BOUDEWYN VAN CONSTATINOPEL;

Dichtstuk.

AEN

DEN HEERE J. F. WILLEMS.

Boudewyn van Constantinopel.

I.

(1200 — 1205.)

Het daghet in het Oosten.
Oud Volkslied.

Indien ik van des hemels gunst
Een' dierbren pand ooit mogt erlangen,
Dan koos ik uit het ryk der kunst
Een gouden harp voor wondre zangen.
Een harp te voren nooit bespeeld,
Die kleuren uit haer klanken teelt,
En in wier ongekende toonen
Er levende tafreelen woonen.

Dan zou ik, met de harp in hand,
Den teugel der verbeelding vieren,
En naer het glansend Morgenland
Den opgetogen geestdrift stieren.
Ik zoude, in gloeijende uchtendpracht,
Met eeuwig groene lentedragt
En amberlucht, vol balsemgeuren,
Zyn bloeijende valleijen kleuren.

Ik zou 't, als een' onmeetbren tuin,
Met ryst- en maïsvelden malen;
Met palmen op der heuvlen kruin,
En versche bronnen in de dalen;
Met rykgevederd pluimgediert',
Dat eeuwenheugend woud doorzwiert;
Met marmren steden, gouden tempels,
En huizen met porphieren drempels.

Dan zou ik melden welk een oord
Het bloeijendste is dier paradyzen;
Aen welk een' breeden waterboord
Ontelbre torenspitsen ryzen;
En met wat namen, hoogberoemd,
't Aloud BYZANCE wordt genoemd;
En hoe de Heiden, Turk en Christen
Om haer bezit lange eeuwen twistten.

Thans waeg ik het van dit gewest
Der eeuwen sluijerdoek te ligten!
Ik zie een' rykstroon er gevest
Waervoor alle andre in grootheid zwichten;
En op dien troon van Constantyn
Een vorst van Vlaendren, BOUDEWYN;
Diens roem by 't nageslacht blyft leven,
Diens gruwlyk lot het hart doet beven.

Zyn jeugd was als een lentezon,
Wier glansen schooner dagen melden;
Zyn deugd was eene zegenbron,
Zyn moed was ruchtbaer by de helden.
Natuer was hy een lieflingszoon,
En 't ideael van 't manlyk schoon,
Met krachten die de boezems wekken,
Zwierde in zyn leden en zyn trekken.

Hy nam der Christnen zegevaen,
En voerde Europa's duizendtallen
Ter vyfde heilge Kruisvaert aen.
't Was luide vreugd in Brugge's wallen.
De krygsbannier werd losgerold,
En aller hart met moed vervold,
En aller wensch vooruit gezonden;
" God wil het! „ galmden duizend monden.

In Syrië landt Vlaendrens heer.
(Der Grieken ryk lag diep vervallen).
Het leger rukt, met boog en speer,
Tot voor Constantinopel's wallen.
Verdediging, uit schans en muer,
Stort plettertuig en solfervuer,
En dekt den Hellespont met lyken.
De fiere bontgenooten wyken.

Maer Vlaendrens heldenmoed ontwaekt,
En hem gelukt, by stormgevechten
Waeronder de oude grondvest kraekt,
De sterke burcht tot puin te slechten.
De zege blyft der leeuwen vaen;
Het ryk der Grieken heeft gedaen,
En BOUDWYN, groot door God en wapen,
Drukt Cæsars lauwer om de slapen!

Daer zwaeit hy op den grootschen troon
Den scepter over de oosterwereld;
Daer siert hy diadeem en kroon,
Door zyne deugden ryk bepereld;
Daer straelt hem regtsliefde in 't gezicht,
Daer blinkt zyn kuischheid als een licht,
Daer bidt zyn godvrucht staêg den Heere
Dat hy den ryksroem steeds vermeêre.

Helaes! die beê wordt niet verhoord.
Nog naeuwlyks heeft de zegeluister
Een poos het nevelfloers doorboord,
Of 't wordt weêr hachlyk naer en duister.
Een onweêr, dreigende in het West,
Hangt boven ANDRINOPEL's vest
Alwaer JOHANNIS, met Bulgaren,
Het oproer sterkt der muiterscharen.

De hoon eischt wraek, de wraek eischt bloed.
De kronklende oorlogsvanen wappren;
De krygsbazuin jaegt vuer en moed
In 't hart der onversaegde dappren,
Die dorstig naer de zege zyn;
En boven hen praelt BOUDEWYN,
Hoe hoog hun vederbossen reiken,
Gelyk een ceder boven de eiken!

JOHANNIS beeft, verbleekt van schrik,
By 't naedren van die heerkolommen,
En leest in elken ridderblik
Den dood van zyne ontelbre drommen.
De stryd vangt aen, de muiter vlugt,
Een wolk van pylen dekt de lucht,
En BOUDWYN's zwaerd streeft door de scharen,
Gelyk een zicht door korenaren!

Maer mist de vyand 't hart eens mans,
Hy kent bedrog en listig veinzen;
Geen moedig stryden is zyn kans,
Maer laeg verraed en schandlyk deinzen.
Hy lokt de Christnen in een strik,
En 't wordt een hachlyk oogenblik;
Elk ridder vindt tien hurelingen
Die laf, hem onverhoeds bespringen.

Hier helpt geen moed by de overmagt.
't Zyn duizend- tegen honderdtallen;
't Zyn wolven die hun prooi by nacht
Op eens verscheurend overvallen!
Johannis stuwt zyn horden voort,
Tot stryden niet, maer tot den moord;
En 't dierbre bloed der Christen helden,
Stroomt laeuw en rookend langs de velden!

Maer sneuvelde ook de keizer reeds,
Des vyands schrik, de bloem der riddren?
o Neen! ginds blinkt zyn helm nog steeds,
Ginds doet hy gansche drommen siddren.
Johannis merkt het, en één woord
Jaegt duizend pylen van de koord,
En Boudwyn valt en – ryst niet weder.
Stort hy gewond of dood ter neder?

II.

(1206.)

Wilde, wüthende Triebe
Weckt der reizende Gott.
SCHILLER. — Iphigenie in Aulis.

't Ryke en magtige Bulgarie
Is op weidsche steden prat:
Op Sophie en Nicopolis,
Om haer baden hoog geschat;
Maer het oudberoemd Ternovo
Is de sterke koningsstad.

Daer zyn hof- en lustpaleizen,
Waer men treedt op zyden wol;
Daer zyn tempels van wit marmer,
En bazars van wondren vol;
Maer ook daer, by al die schatten,
Is een aeklig kerkerhol.

't Heft de ruwe en vale muren
Uit een sterk beschanste gracht;
Onder zyn gewelfde gangen
Heerscht een eeuwig donkre nacht;
Wonder waer het zoo de luchtspleet
Ooit een strael der zon er bragt!

Daer lag op de vochte steenen,
Vaek door Christen bloed besproeid,
Menig braef en edel ridder,
Ruig van baerd en ongeschoeid.
Een lag echter, afgezonderd,
In een breeder cel geboeid.

Hoog en forsch was zyn gestalte,
En zyn hairlok lang en zwart;
Rimplen in het voorhoofd tuigden
Wat al ramp hy had getart;
Maer steeds meldden nog zyn trekken
De eedle ziel en 't moedig hart.

Maenden waren reeds vervlogen,
En hem mogt geen troost geschiên.
Want hy had geen menschlyk wezen
In 't verpestend hol gezien,
Dan de wachter die hem daeglyks
't Water en het brood mogt biên.

Eens, in vurige avondbede,
Zat hy knielend op een steen,
Als de grendelsloten sprongen.....
't Was de wachter niet, o neen,
't Was een vrouw, met sleep en sluijer,
Die hy stil tot hem zag treên.

Wel ontroerde hem 't verschynsel,
Wel verbleekte hy misschien,
Daer een stem als van een' engel
Hem een' zachten groet wou biên;
Maer die 't floers had mogen ligten
Had iets meer ontroerd gezien!

Hy had zelfbedwang gelezen
Op een' schoonen wenkbraeuwboog;
Hy had wangen zien ontgloeijen,
Waer des harten vlam in vloog.
Hy had vonken vuers zien blaken
In een minnend vrouwenoog!

Zy verborg haer diepe ontroering,
En zy sprak: « o BOUDEWYN,
» 'k Ken uw lot en uwe rampen
» En uw wreede boezempyn;
» Zeg my of er nog op aerde
» Balsems voor uw wonden zyn."

" Zyt ge een wezen uit den hoogen",
Stamelt BOUDWYN, als verstomd,
" Die my, in dees grafgewelven,
" Als een licht beschynen komt?
" Waerom dan u in dit hulsel
" Van bekoorlykheid vermomd?"

4

» BOUDWYN ! 't woord dat my hier inbragt,
» Zeker, is tot meer bekwaem;
» Eenmael ...... maer thans wil ik heengaen,
» En wat hielp u toch een naem?
» Keer ik, spreek my dan van Vlaendren
» En zyn wondren en uw faem. »

En zy keerde meer dan eenmael,
En zy bleef er menig uer,
't Manlyk schoon gelaet beschouwen
Als een wonder der natuer;
En zy voedde dus de vlammen
Van het ingeslopen vuer.

En hy sprak haer van dat Vlaendren
Waer de zon der vryheid gloort;
Waer en nyverheid en handel
Wondren scheppen, nooit gehoord;
En zyn tael joeg haer verrukking
Tot in wilde wellust voort!

Maer wie was dan die verwaende
Gloeijend van onreine min? –
Zie! daer treedt zy, thans ontsluijerd,
Weder 's nachts de celdeur in.
't Is de trouwelooze RECCA,
't Is Bulgarie's koningin!

Met verwardheid in de blikken,
Spreekt zy BOUDWYN toe: « o Vorst!
» Hoor: JOHANNIS is een monster,
» Die naer bloed en tranen dorst;
» Maer niet hier in dezen kerker
» Wordt zyn zwaerste boei getorscht.

» Spreek, twee offers kunt gy redden» –
“ Wie, vorstin? “ – « Ach, u en my!
» U, de bloem der oorlogshelden,
» Dien hy doemt tot slaverny,
» My, die 't haetlyk schepsel foltert,
» Dag en nacht, en nimmer vry!

» Laten wy hem zyn barbaren,
» En zyn kroon en bloedige eer.
» Laet me u volgen naer het westen,
» Want gy ziet, ik min u teêr.
» Spreek, en uwe keetnen vallen,
» En gy ziet uw Vlaendren weêr!

“ Neen, vorstin, dit is niet is mooglyk.
“ Aen den Christen is gezegd:
“ Schendige echtbreuk zult gy myden.
“ Aen den ridder is gezegd:
“ Woord of trouw zy nooit verbroken.
“ En ik staef dat heilig regt. “

» Hoe gy weigert, BOUDWYN! weet gy
» Welk een schanddood u hier wacht?
» Maer een meer gelukkig wezen
» Boeit uw diepgeveinsd gedacht;......
» Wee de ellendige, indien 't noodlot
» Ooit haer in myn handen bragt! –

» Ach, ik dwael .... vergeef my, BOUDWYN,
» 'k Weet uw gade is by de doôn,
» 'k Vraeg haer plaets niet aen uw zyde,
» 'k Eisch geen rang, myn min ten loon;
» Laet my slechts als slave u dienen,
» Aen de voeten van uw troon! »

En nu gudsen haer de tranen
Uit het oog, by luid geween,
En nu wringt zy droef de handen,
En zy strekt die naer hem heen;
Doch bedaerd spreekt BOUDWYN: " Gade
" Van JOHANNIS! laet me alleen. "

By dit woord vliegt ze op in woede,
Daer haer 't bloed in de aedren ziedt,
En zy schudt de blonde hairvlecht
Die tot op haer hielen schiet;
Vreeslyk als de boschleeuwinne
Die haer welpen dooden ziet!

« Gade van JOHANNIS ! » gilt ze,
« Ja, 'k vergat myn rang en pligt;
» 'k Vlugt voor u zyne echtkoets, lafaerd!
» En gy hoont my in 't gezicht,
» My, Bulgarie's koninginne,
» Gy, die slaef, aen boeijen ligt!

» En wat spreekt gy van uw Christnen
» En hun wet, waermede ik spot,
» Ik ben dochter der Tartaren,
» En ik eer myns vaders God!
» Aen myn wil hangt dood en leven,
» En myn wenk is 't hoogst gebod! –

» Doch nog eenmael, BOUDWYN, red u,
» Red ons beiden uit den nood,
» En bepael gy-zelf uw toekomst:
» Met my, weder vorst en groot,
» Zonder my, als slaef te sterven!
» Spreek, wat is uw keus? » — " De dood! "

« Ha! gy veldet zelve uw vonnis!
» Maer die dood zal yslyk zyn,
» Want by RECCA woonen beulen
» Afgericht op folterpyn;
» En gy zult hun kunst ervaren,
» Groote keizer BOUDEWYN!

III.

(1206.)

Furens quid fœmina possit.
Virg. Æn. V.

Een volle jaerkring was verloopen,
Sints keizer BOUDWYN's schrikbren val,
En nog werd, in Bulgarie's staten,
Der vreugd den vollen toom gelaten,
En nog weêrgalmden stad en dal.

En nog was daeglyks by de krygers
Het klinkend wapenspel in zwang;
Zy zochten, met vereende scharen,
De bergbewoonende adelaren,
En keerden weêr met buit en zang;

Of schaerden zich in breede ryen,
En toonden hun' gewaenden glans;
Of veinsden oorlog met elkander,
En overvielen de een den ander',
En braken juichend schild en lans.

Een lentedag zonk aen de kimmen –
De nacht viel op Ternovo's wal,
En weder rees er uit de muren
Een nieuw gegolf van zegevuren,
Begroet door luid triomfgeschal.

Dit was het sein der jubelviering;
Want als de zon in 't oost weer blonk,
Vergulde zy, als bliksemflitsen,
De wimpels op de torenspitsen,
En 't daevrend zegelied herklonk.

JOHANNIS, nog van glorie dronken,
Hield feest in morgenlandsche pracht;
En wat het Oosten kon bevatten
Van specery en ooft en schatten,
Werd hem ten hofdisch aengebragt.

Daer zat hy, by zyne hoftrawanten,
Op zyden kussens, ryk gestikt;
Daer dronken zy uit gouden schalen
Den godendrank van Cypris dalen,
Die 't brein beroert en 't hart verkwikt.

Daer spreidde zich de ryksvorstinne
In haer bekoorlykheid ten toon;
Zy had noch paerlen noch sieraden
En echter scheen ze in glans te baden,
In waren glans van eigen schoon.

Een hemel lachte in hare blikken:
Zy hield die blikken op den vorst,
En schiep, door woorden en door lonken,
Een zengend vuer van minnevonken,
En joeg dat vuer in 's konings borst.

« Myn dierbre RECCA," sprak JOHANNIS,
» Uwe is myn roem, myn magt op aerd!
» Uw wil is wet die niets kan krenken;
» En wee den snoode die dorst denken.....!
» Waerom dus lang de wraek gespaerd? »

" o Vorst, gy kent myn teeder harte,
" Te ligt bewogen door den nood.
" Ik wou een schyn van troost hem leenen.
" En 'k ging schier daeglyks tot hem hen ,
" Meêdoogend voor een val zoo groot.

“ En naeuwlyks trad ik enkle malen
“ Den kerker in, en naeuwlyks mogt
“ Zyn oog door ’t zedig sluijer booren,
“ Of zie, hy deed een tael my hooren,
“ Die ’t schaemrood op myn wangen brogt.

“ Vergeefs dreigde ik hem met uw wrake,
“ Hy ging in ’t schaemtloos hoonen voort,
“ En dacht, in zyn verwoede ontroering,
“ Op gruwbre middlen tot ontvoering;
“ Hy sprak van echtbreuk en van moord!

“ Ik zou hem naer zyn Vlaendren volgen,
“ En deelen daer zyn magt en eer;
“ Maer om tot zoo’n bereik te komen,
“ Moest ik, o vorst, uw bloed doen stroomen....!
“ Afschuwlyk!.... help, ik kan niet meer.“ –

« Hou op, o Recca, wisch uw tranen »
Dus spreekt de vorst, « zyn uer is daer!
» En gy doorluchte feestgenooden,
» U wordt een schouwspel aengeboden
» Nog ongepleegd en wonderbaer!

» Brengt, dienaers, brengt de narren binnen! » –
Zy kwamen vreemd en bont gekleed,
En tergden, scholden en begekten
Een' ook met bont en py gedekten,
Maer wiens gelaet hun siddren deed.

Een beeld verplettend om aenschouwen:
Der dieren vorst, in boei gekneld,
Gansch uitgemergeld en bezweken,
Met stof en slyk en bloed bestreken,
Aen wolvenkroost ten spot gesteld!

Hy kan den hoon niet langer harden,
En roept, daer hy de slaven stoot:
„ Terug! verachtlyk broed van dwergen!
„ En gy, tyran, waerom dit tergen?
„ Welaen, gebied, ik wacht den dood!

» Het zy zoo, Boudewyn van Vlaendren! "
Snaeuwt hem Johannis bitsig toe:
» En leer wat ik met aertsverraders,
» En echtverbrekende euveldaders,
» En eervergeten slaven doe!

De keizer staeft en wreekt zyne onschuld,
En spreekt: "' Ik sterf, 't geweten vry,
,,' Maer zy die Godes straf moet vreezen,
,,' Maer de ondeugd in een menschlyk wezen,
,,' Daer zit ze, daer, aen uwe zy! '"

JOHANNIS geeft een schrikbaer teeken
Aen beulen die zyn wenk verstaen;
En even als de boschgezellen
Een forsschen woudeik nedervellen,
Zoo vallen zy op BOUDWYN aen.

Eerst klieft de byl hem beide de armen
En jaegt dan beide kniën door.
Het hoofd, daerna, wordt afgeslagen
En voor des konings voet gedragen,
Zyn' romp smyt men den honden voor!....

Maer zeker, by dien gruwbren bloedstroom,
Dekte ieder zich van schrik het oog?
o Neen! zy raesden, dol en dronken,
Terwyl zy met de schalen klonken,
En woest gejuich steeg luid omhoog!

Maer RECCA dan, die hem zoo minde,
Die als een godheid hem aenbad? –
Zy loeg met wellustvolle blikken,
Vooral toen zy zyn laetste snikken,
Met gretig oog verzwolgen had!

En de ongevoelige JOHANNIS?.....
Men zegt dat hy een' dienaer wonk,
Door wien hy 't bloedend hoofd deed zuivren,
En dat hy, zonder 't minst te huivren,
Uit BOUDWYN's hollen schedel dronk!

Romancen.

DE WEDUWE EN DE WEES.

Aen Mev. Van Ackere, geb. Maria Doolaeghe.

I.

(1831.)

Wat zyn er al braven rampzalig gestorven!
Maer wie kent de wegen en 't oordeel van God?
Blandine en Heleen waren paerlen van deugden,
En niets was zoo treurig als beider haer lot.

Blandine was moeder, Heleen was haer dochter;
De moeder was weduw, de dochter was wees;
Verlamd en vergrysd door de rampen was gene,
Bevallig en negentien jaren was deez'.

Zy zaten en sponnen de vlasrok tot garen –
Een handwerk weleer het vermaek der vorstin,
Sints lang tot de schamele veldhut vervallen,
En nu, laes! te slecht voor het noodigst gewin –

Zy zaten en sponnen. 't Was avond en winter:
De vorst knelde hard, aen heur haerd was geen vonk.
Blandine was eindlyk de rilling niet meester,
Heur hand, gansch verstyfd, werd onmagtig en zonk.

Zy hadden in lang niet een woord meer gesproken;
Maer nu sloeg Blandine haer blikken omhoog,
En zag dat Heleen hare zuchten verkropte,
En dat er een traen haer ontgleed uit het oog.

« Myn dochter," zoo sprak zy, " te regt mogt gy weenen;
» Ik heb tot gebrek en ellende u gebaerd.
» Gy slyt te vergeefs uwe vingren aen 't garen,
» Ons werk schaft geen brood meer, geen vuer aen den haerd.

» Natuer heeft u mild van haer gaven geschonken;
» Uw deugd is een glans in den maegdlyken kring,
» En menig een jongling zocht zeker uw liefde,
» Zoo ik, als een rif, aen uw zyde niet hing.

» Ik rek tot uw jammer myn jammerlyk leven,
» Maer 't uer der verlossing, myn kind, is naby;
» Ik voel dat de koorts meer my treft dan de koude;
» Misschien deze nacht nog en dan zyt gy vry. »

Helene barst los in een radeloos huilen;
Zy stort voor den schoot van haer moeder ter neêr,
En vat hare handen, en drukt ze aen heur harte,
En tracht ze te warmen, en kust ze zoo zeer.

« o Moeder, myn moeder! wat komt u toch over!
» Gy spreekt als ontzind, maer gy meent het niet, neen!
» De hemel, o moeder, zal nimmer ons scheiden,
» Want door u en voor u leef ik maer alleen!

» Ik zou in den nood..... » maer zy zwygt, en vliegt ylings
Het zoldertjen op, en zy scheurt van haer bed
Twee planken, waermeê zy de ladder weêr afstygt;
Zy weet die te klieven, en acht zich gered.

Zy legt ze aen de haerdstede, en rukt uit het stroodak
Een handvol met stoppels, verouderd en droog,
En steekt, onder 't hout, er het lampjen eens tegen,
En krakend en hel stygt de vuervlam omhoog!

Nu schuift 't edel meisjen den stoel harer moeder
Tot digt aen het vuer, langs den kant van de hut
Alwaer eene bedstede alleen voor den regen,
Maer geenszins voor koude of voor wind staet beschut.

Zy vleit aen de kniën van haer moeder zich neder,
En wyst op het haerdvuer als eind van den druk,
En daer zy de rilling een poos voelt verzachten,
De onnoosle! zy schreit nu van vreugde en geluk.

« Welaen, myne moeder, het leed nu vergeten! "
Dus nokt ze " denkt thans aen die wanhoop niet meer,
» Maer spreekt my nog eenmael van vader en broeder,
» Die later wy saêm zullen zien by den Heer!"

» Heleen, " zucht Blandine, gy zyt my een engel,
» Gy dierbare rest van myn vorig genot!
» Uw vader en broeder? wel zyt gy hun waerdig,
» Maer hoede u de hemel, myn kind, voor hun lot!

II.

(1812 — 1831.)

» De landhoeve die wy sints jaren bewoonden,
» En die wy bebouwden met paerd en met koe,
» Verschafte ons een eerelyk brood en wat ovrigs,
» Want akker en hoeve behoorden ons toe.

» Uw broeder, een jongling van forsche gestalte,
» Maer deugdzaem en liefdryk en zacht van gemoed,
» Dreef reeds met de paerden den ploeg door de velden,
» En maekte de taek van uw' vader zoo zoet.

» Maer ach! 't was de tyd van verderf en verdelging,
» Een tyd voor de moeders zoo angstig en naer!
» De wereldgebieder vroeg nog eens haer zonen,
» En pas werd uw broeder, helaes! achttien jaer.

» Wy hadden hem tweemael door andren vervangen,
» Daertoe eerst den oogst en dan de akkers verkocht;
» Maer nu werd hy zelfs tot de slagtbank geroepen,
» En 't was ons als of men zyn doodvonnis brogt!

» Daer werd hem één' dag tot bereiding gelaten,
» Een dag van verscheurend en doodend verdriet.
» Des ochtends daerna ging ik vroeg aen zyn bedsteê,
» Om nog hem te omhelzen, maer 't vond er hem niet.

» Wy dachten hy had aen ons wee zich onttrokken.
» Een dag ging voorby in vertwyflenden nood;
» Des anderdags kwamen gewapende mannen,
» Die eischten uw' broeder, " of levend of dood " !

» Ik smolt te vergeefs in den stroom myner tranen,
» Uw vader, vergeefs, sprak van onschuld en regt;
» Uw vader, myn kind, werd gescheurd van myn zyde,
» En als een misdadige aen keetnen gelegd!

» Nu viel ik in onmagt, en 'k heb geen geheugen
» Van 't geen er gebeurd is gedurende een week,
» Tot dat, op een' avond, uw vader in huis trad,
» Die, bleek en vergrysd, een geraemte geleek.

» Den morgen nadien ging hy de akkers bezoeken,
» Nog altyd door naemloozen kommer belaên;
» En, hemel! wat vond hy in 't rypende koren?
» Het lyk van uw' broeder, door honger vergaen!

» Hy zonk, als verplet, op het ligchaem ter neder,
» En bleef er bewustloos tot digt aen de nacht,
» En laedde dan 't lyk, in wat stroo, op zyn' wagen,
» En toog naer de stad met zoo schriklyk een vracht.

» Tot voor het paleis van den landvoogd gekomen:
„„ Gy wildet hem levend of dood in uw magt,
„„ Daer hebt gy hem"', riep hy, zyn' last nederstortend,
„„ En vloek over u en uws keizers geslacht!"'

» Welligt had hy niets van dien ramp my doen kennen,
» Maer 'k drong, woord voor woord, zyn geheimen hem af,
» Terwyl, als een boom door den bliksem getroffen,
» Hy kwynend verging, eene prooi voor het graf.

» Ten laetsten is hy van de ellenden ontslagen.
» Ik dacht, by zyn dood, in het wee te vergaen,
» En dan zyt gy, spruit der ellende, geboren –
» Maer, lieve! de koortsvlam grypt feller my aen!

» Ik weet niet wat neevlen.... Ach, spoed u, Helene!....
» Het kruisbeeld.... en 'k zegen...." – zy hield nog een stond
Heur hand boven 't hoofd van haer kind, maer de doodstuip
Verdraeide haer de oogen. en sloot haer den mond.

Helene, als uitzinnig, omvatte haer moeder,
En wou haer nog roepen, en dragen op 't bed;
Maer ach, zy bezweek, by zoo hevig een pooging,
En zeeg weêr ten gronde, vernietigd, verplet.

En als nu de morgen verrees was er niemand
Die 't venster der hut zag ontsluiten – de dag
Was ver reeds geklommen wanneer men er in drong,
En ieder verbleekte op het geen hy er zag.

Blandine was nog in haer' leunstoel gezeten,
Heleen knielde vóór haer, het hoofd op haer' schoot,
Een lach scheen op beider gezichten te zweven,
Maer beî waren roerloos, en yskoud – en dood.

Dit was dan het eind van die englen der aerde,
Dit was dan de kroon van zoo treurig een lot......
Wat zyn er al braven rampzalig gestorven!
Maer wie kent de wegen en 't oordeel van God?

DE HUT IN 'T WOUD.

…s Sprokkelmaend en koud en guer,
…eeuw stoof voor den wind,
…wond, en geen maenlicht scheen; –
… die zich op zulk een uer
…het woud bevindt!

…vas nog in het woud,
…nd en geweer;
… schielyk over de aerd;
… Werner henen schouwd',
…ne uitkomst meer.

Hee… 't woud, met zyne dorre blaên,
Was aeklig wit gekleurd;
De jagthond snoof vergeefs in 't rond,
Geen voetspoor had hy opgedaen,
Geen' enklen stap bespeurd.

Daer staet de jager, gram te moed',
  Gerugsteund door een' boom,
Met de armen op zyn roer geleund,
Zyn trouwe jagthond aen zyn' voet,
  Misnoegd, maer zonder schroom.

Daer staet hy, knorrende op het wild,
  Dat hem aen 't dolen bragt,
En op de maen, die niet verschynt,
En op de sneeuwvlaeg die niet stilt,
  En op de duistre nacht.

En menig denkbeeld, stroef en zwart,
  Bood zich by hem nu aen;
Hy dacht aen dood en ongeval,
Aen rampen die zyn minnend hart
  Reeds vroeg had doorgestaen.

Op eens fronst' hy de wenkbraeuwboog,
  Als werd hy leed gewaer:
« Die snoode!" sprak hy overluid,
Met spyt en woede in 't vlammende oog,
  » 't Is heden zeven jaer! »

« 't Is heden zeven jaer geleên
» Dat zy, voor vleijery,
» Myn huwlyksbed bezoedelde, en....
» o Leila! dat uw' straf beneên
» Uw zware misdaed zy!»

Nog naeuwlyks spreekt hy dus, of ziet
Daer springt de jagthond los,
En luistert, blaft en kwispelstaert,
En toont zyn meester dat zich iet
Beweegt in 't nare bosch.

Welhaest hoort Werner zelf 't gerucht
En slaet het luistrend ga:
't Is iemand die het woud doorbreekt,
En angstig stand houdt in zyn vlugt
Op 't woord van Werner: Sta!

, Ach! stuit geen' arme, die om hulp
, En troost, in overmaet
, Van nood, door bosch en velden ylt,
, Want mooglyk komt in myne stulp
, De Priester reeds te laet!

, Ga waer het gindsche lamplicht brandt,
, Daer zult gy 't schouwspel zien:
, Een stervende, onbekende vrouw,
, Die spreekt van echtbreuk, smaed en schand....
, Ach! laet my, laet my vliên!'

Hy vliedt – 't was immer koud en guer,
De sneeuw stoof voor den wind;
't Was avond en geen maenlicht scheen; –
Wee hem! die zich op zulk een uer
Nog in het woud bevindt!

« Een stervende, onbekende vrouw!"
Zegt Werner: " Echtbreuk, smaed.....
» Helaes! er zyn dan andren nog!
» Welaen, gaen heelen wy den rouw,
» En doen we een liefdedaed! »

Hy breekt door sneeuw en struiken voort,
En gaet op 't lamplicht af;
Dat licht glom in een schaemle hut,
Die eenzaem stond in 't eenzaem oord:
Zoo glimt een worm in 't graf!

Hy klopt aen d'ingang van de stulp:
« o! Wie gy wezen mogt,
» Treê binnen" spreekt eene oude vrouw,
» En gave God dat gy hier hulp
» En heul en redding brogt!

Het binnenste der hut vertoont
Aen Werner een tafreel,
Waer bleek gebrek en diepe ellend
By stoorelooze zielrust woont;
Op aerd der armen deel!

De hut, uit leem en klei gebouwd,
Was eerder woest dan kleen;
De sneeuwjagt drong door spleet op spleet,
En schuiflend blies de wind en koud
Door deze spleten heen!

Aen 't haerdvuer lag een handvol rys,
Gezameld bingst den dag,
Dat kraekte en smeulde zonder vlam,
En smolt ter naeuw de sneeuw die grys
Rondsom de vuerplaet lag.

Een gryze vrouw, met bleek gezicht,
Bad voor een houten kruis,
Dat boven 't aerden lampjen hing,
Het welk een doodsch en weiflend licht
Verspreidde in deze kluis.

Aen de eene zy der haerdsteê stond
Een melkgeit lang gehaird,
Des hutbewooners eenigst goed:
Die 't mager hooi t'herkaeuwen vond
Voor haer met zorg gespaerd.

Aen de andre zy van 't haerdsteêvuer
Lag op een bed van mosch
Een jonge vrouw in stervensnood;
Zy rukte, in 't laetste levensuer,
Haer lange hairvlecht los.

Als Werner op dit schouwspel ziet
Wordt heel zyn ziel ontsteld;
Hy blikt met schrik de stervende aen,
Terwyl zyn oog een' traen ontschiet
Die zyne ontroering meldt.

« Zy kwam, omtrent een maend geleên,
» Hier dolende uit het woud,"
(Dus spreekt de huisvrouw Werner aen)
» De ellendige wist niet waer heen,
» En 't was zoo schriklyk koud!

» Zy vroeg een schuilplaets voor de nacht,
» En zeide dat haer nood
» Welhaest een einde nemen zou.
» Haer stem was zoo aendoenlyk zacht,
» Haer oog van schreijen rood.

» Haer schaemle kleeding liet wel rouw
» En drukkende armoê zien,
» Maer heel haer houding, haer gesprek,
» Verried eene ongemeene vrouw,
» Den toon van grooter liên!

» De koorts, waer ze aen te lyden scheen,
» Verzwakt' haer dag aen dag;
» Thans zieltoogt ze in haer' laetsten stond,
» En hoeft nog 's Priesters hulp alleen,.....
» Ach! waer hy toeven mag? –

» Zy deed my soms een droef verhael,
» En sprak my van de stad,
» Waer ze eens het dierbaerst heil genoot
» In de armen van een' teêr gemael
» Die haer beminde, aenbad.

» En hoe 'dat heil haer werd ontroofd;
» Hoe ze eenmael zich misgaen
» En hare trouw verbroken had;
» Hoe ze een' verleider had geloofd,
» En haer gemael verraên!

» En hoe die zwarte gruweldaed
» Nog naeuwlyks was volvoerd,
» Of dat een grievend zelfverwyt
» Haer oog in tranen had gebaed,
» Haer gansche ziel ontroerd.

» En hoe zy des verleiders woon
» In wanhoop was ontvlugt,
» En hoe zy nu, sints zeven jaer,
» Als een verlaetne van de Goôn,
» Om hare zonden zucht.

» En hoe zy in die zeven jaer
» Eerst doolde en zwerfde in 't rond,
» En dan haer handwerk had verhuerd;
» En waer zy troost zocht in 't misbaer
» Slechts koude zielen vond!

» En hoe zy vaek, in 't holst der nacht,
» Door onrust als gejaegd,
» Had voor haer Ega's deur geknield,
» En daer, in diep gezucht versmacht,
» Vergeving had gevraegd! »

Hier zag de huisvrouw Werner aen
En was voor hem beducht;
Hy beefde en wankelde als een riet;
Zyn oog ontvlood een zware traen,
Zyn borst een diepe zucht.

« Haer' naem heeft zy my niet gemeld
» Noch iets van haer geslacht,
» Maer zie, zy schonk my dezen ring,
» Op dat hy myne zorg vergeld'
» Myn waken dag en nacht. »

Als Werner zynen trouwring ziet
  Stort hy verplet ter neêr
Op beide kniên, voor 't bed van mosch,
En andre woorden vindt hy niet
  Dan: " Leila!..... God en Heer! ".....

Hy grypt haer koude en bleeke hand,
  En drukt die aen zyn' mond,
En voelt die flaeuwe polsslag nog
Die wel niet alle hoop verbant,
  Doch 't naedrend eind verkondt.

« o Leila! welk een yslyk lot
  » Brengt weder ons te saêm!
Zy, als ontwakende uit een' droom:
„, Wie roept my, als ik ga tot God,
  „, En wie, wie kent myn' naem? "'.....

« Ach, Leila! zie uw' Werner aen
  » Die weêr zyn liefde u schenkt;
» Die u verzoening vraegt en biedt,
» En, wat hy ook hebb' doorgestaen,
  » Niet aen 't verleedne denkt!

» Ach, schriklyk, Leila! was uw straf,
» Uw lyden lang en zwaer,
» Maer zy thans alle leed voorby!
» En denk niet meer een dood of graf;
» Wy leven voor elkaêr! »

Zoo haest zy Werners naem verstaet,
Ontschiet een nare gil
Haer zwakke en afgezuchte borst,
En, met de doodkleur op 't gelaet,
Blyft ze eene poos nog stil.

In 't eind, zy poogt een enkel woord.....
Maer poogt het zonder vrucht.
Zy drukt met kracht in Werners hand,
En wyst hem naer een beter oord,
En ..... loost den laetsten zucht!

Verplet door zoo veel harteleed,
Door wanhoop als vervoerd,
Kust Werner Leila's kouden mond,
Wanneer de priester binnen treedt
Dien dit gezicht ontroert.

« Ach, vader! " spreekt hem Werner aen,
» Zy is der aerde ontvloôn.
» Gy mogt haer geen vergeving biên
» Om 't geen ze eens schuldig had misdaen,
» Ik heb haer die geboôn!

Nog steeds was 't weder koud en guer,
De sneeuw stoof voor den wind;
't Was avond en geen maenlicht scheen;
Wee hem! die zich op zulk een uer
Nog in het woud bevindt!

FRITZ EN MATHILDE.

I.

MATHILDE.

Zy was even vyftien jaren,
Teêr en blond en bleek te zaêm,
Ryzig was zy van gestalte,
En MATHILDE was haer naem.

't Was nu herfstdag, en de lente
Had haer nog in 't veld gezien;
Sedert kwynde zy aen tering,
En niets kon haer hulpe biên.

Lang had zy haer kwael geloochend,
Zelfs haer' spiegel niet geloofd;
Maer nu had de trage ziekte
Al heur krachten uitgedoofd;

En zy zette nu geen voetstap
Uit het vadzig ziekbed meer,
Dan alleen tot aen het venster,
By een' dag van helder weêr.

Op een' klaren, zachten morgen,
Zat zy in haer' leuningstoel,
Gansch omringd van haer gespelen,
En zy sprak, in diep gevoel:

« Ziet gy, lieve speelgenooten,
» Hoe ik, voor myn bloei, verwelk,
» Even als de tengre veldbloem
» Die een' worm voedt in haer kelk?

» Ach! wanneer wy in de velden
» Dartelden op 't mollig gras,
» Zeg my of ik ooit de laetste
» Of ik ooit de traegste was.

» Thans zie ik u, als voorhenen,
» Zweven waer de vreugde u beidt,
» Daer men my, met moeite en voorzorg,
» Hier rond deze kamer leidt.

» Als wy soms in kringen dansten,
» Altoos lustig, altoos bly,
» En als FRITZ myn vingren drukte,
» Zeg my, bloosde ik min dan gy?

» Uwe wangen zyn nog immer
» Gloeijend als de dageraed,
» En de myne zyn als 't linnen
» Van een aeklig lykgewaed.

» FRITZ!.... ach, noemde ik daer niet even
» Zynen naem, voor my zoo zacht?
» Hy beminde me als een zuster,
» Daer ik hem myn broeder dacht.

» Dikwyls vraeg ik aen myn moeder
» Of ik hem haest weêr zien mag,
» Of het schooljaer niet ten einde is,
» En myn moeder antwoordt : ach!

» Teêrgeliefde speelgenooten,
» Wat ik u op aerd benyd'
» Is uw jeugd niet, noch uw schoonheid,
» Die vergaen zal met den tyd;

» Noch de vlugheid uwer leden,
» Noch de roozen op uw wang,
» Noch het vuer van uwen oogslag;
» Noch uw stem vol zoet gezang;

» Maer de liefde van een' broeder,
» Van een' broeder zoo als hy,
» o! Dit is een goed der aerde
» Dat ik, zustren, u beny!

» En de liefde van een' engel
» In den hemel, zal alleen
» My, misschien, hem doen vergeten......
» Maer waerom uw droef geween?

» 'k Voel, by 't zien van uwe tranen,
» Dat ik t'hevig my ontstel.....
» – Dat men my op 't bed bewege. –
» Zustren! vaert voor eeuwig wel! »

En de speelgenooten schreiden,
En zy zegen knielend neêr,
En zy vouwden, in ontroering,
Hare handen tot den Heer.

En zy wankelden dan henen,
Gansch in diep gezucht gesmoord,
En geen woord dan: Ach, Mathilde!......
Werd in dit gezucht gehoord.

En by 't naedren van den avond
Hoorde men het dof gebrom
Van de doodklok, in de verte,
En de droefheid was alom.

II.

FRITZ.

Daer is een dorpjen in het land,
Alwaer, op 't eenzaem kerkhof,
Een sombre treurwilg staet geplant.
Men las, voor weinig jaren,
Eer ooit een mes hem had besnoeid,
Nog op de schors twee namen
Die thans zyn uitgegroeid.

En telkens als 't weêr lente wordt,
En dat de jonge meimaend
Haer' bloemkorf over de aerde stort,
Dan komt de landjeugd zamen,
En plant, by 't schemerlicht der maen,
Een kruisjen voor den treurwilg,
En hangt er kransen aen.

Een gryzaerd, van een' arm beroofd,
Het voorhoofd gansch doorkorven,
En 't vuer der oogen uitgedoofd,
Leunt op der knapen schouders;
En na dat elk eens op de zoô
Geknield heeft, spreekt de gryzaerd
Van Fritz te Waterloo:

De legers lagen zaêmgeschaerd,
Gelyk, in zomerdagen,
Het donderbroeijend wolkgevaert
Dat opstygt aen de kimmen.
't Was nacht, en alles, alles zweeg,
Behalven soms een wachtroep
Die in de verte steeg.

Ons heir lag eenen vliet naby,
En dat der Bondgenooten
Was verder af, aen de overzy.
Maer 't water dat ons scheidde
Lag voor 't geschut des vyands bloot,
En werd, op 't eerste teeken,
Een stroom van vuer en lood!

Een jongling was by 't regiment
Sints een dag aengekomen,
Hy scheen den vorst niet onbekend,
En had tot hem gesproken;
Zyn lip droeg nog geen knevelhair,
Zyn wending en zyn trekken
Verkondden zestien jaer.

Hy was wel ryzig, scheen wel koen,
En zag wel fier in 't ronde,
Als iemand die iets grootsch zal doen;
Maer zyn gestalt was teeder,
En zyne huid was nog zoo bleek,
Dat hy, zelfs onder 't wapen,
Een jonge maegd geleek.

Wy stonden voor de legertent
By ons gezaêlde paerden,
Reeds lang aen 't oorlogsvuer gewend.
De scherts ging door de rangen,
En de oude krygers, ruw en bits,
Ontlastten hunnen spotlust
Op jongen blonden FRITZ:

« Wat lief en aerdig kindjen komt
» De veldheer ons te zenden!
» Heeft hy zyn Laïs dus vermomd,
» En wil hy haer doen stryden?
» Wanneer straks de eerste donder knalt,
» Ziet dat gy haer geen leed doet,
» Als ze in bezwyming valt! »

Een tweede riep: " het arme kind!
» Hy zal 't zyn moeder klagen
» Dat hy geen donzen bed hier vindt! »
Een derde: " welk een krygsheld!
» Die bluft en suft, en gruwt van drank;
» Welhaest valt hy aen 't schreijen,
» By d'eersten wapenklank!

Dus gaet de spotterny in 't rond.
Maer ziet daer is de veldheer,
Die draeft, op 't witte ros, voor 't front.
Op minder dan een oogwenk
Is elk te paerd, en alles stil.
Hy eischt, in aller haeste,
» Een' man van goeden wil!"

« Ginds " spreekt hy, " in 't naburig veld,
» Aen de overzy van 't water,
» Moet aenstonds dit berigt besteld,
» En 'k wacht reeds naer het antwoord!
» Waer is hy die niet schrikt voor 't vier,
» Die roemryk wenscht te sterven?»
En eene stem roept: " Hier!"

Verstomming is op elks gelaet,
Daer jonge Fritz vooruit stuift,
En moedig voor den veldheer staet.
Hy spreekt nog weinig stonden
In stilt tot hem, en groet hem eerst,
En snelt dan heen naer 't water
Door 's vyands vuer beheerscht!

Men zegt dat hy alsdan den vorst
Zyn noodlot had herinnerd,
Dat hy een loon bedingen dorst.
Men zegt, dat zyn gefluister,
Alleen op dood en grafsteê liep,
En dat hy, henenspoedend,
Mathildes naem aenriep!

Naeuw was hy aller oog ontvloôn,
Of daedlyk rees de vuervlam
En hoorden wy den klettertoon
Van 's vyands karabynen
Wy dachten dat de jonge borst
Zyn eind reeds had gevonden.
Geen die nog spotten dorst!

En, na één kwartuers ongeduld,
  Werd weder 't vuer vernomen,
En door 't geschot de lucht vervuld.
  En weinig stonden later,
Verscheen daer weêr de jonge held,
  Bebloed en gansch onthavend,
    En zonder paerd, in 't veld.

Door duizend hoeras bly begroet,
  Treedt hy al wanklend nader,
En sleept zich tot aen 's veldheers voet.
  Hy reikt hem nog het antwoord
Van 't opperhoofd van 't ander heer,
  Maer voelt zyn kracht bezwyken
    En stort verplet ter neêr!

De vorst, verstomd op zoo veel moed,
  Gebiedt vergeefsche hulpe;
Hy baedt en smoort in eigen bloed.
  « Wat vergt gy, dappre jongling,
» Eisch voor uw loon vry alles af!"
  En FRITZ, den adem lozend:
    « Een plaets by haer..... in 't graf!"

Alleen den veldheer was 't bekend
  Wat deze woorden meenden –
Het lyk werd in de legertent,
  Tot nader tyd bewogen –
Het sein borst los uit ons kanon,
  De krygsbazuinen klonken,
    En Waterloo begon!

De gryzaerd zwygt. Een diepe zucht
  Ontrolt zyn forsche longen,
Hy heft een hand nog in de lucht,
  (Zyne andre bleef op 't slagveld)
Als wou hy nog den vyand slaen!
  Maer daedlyk zygt zy neder
    En vangt een' warmen traen.

De knapen knielen nog eens neêr,
  En torschen op hun schouders
Den gryzaerd naer zyn veldhut weêr.
  De maegden bidden langer,
Voor 't kruisjen in den maneschyn,
  En zeggen dat Mathilde
    En Fritz hier boven zyn.

En dat elk teederlievend paer
  Hun noodlot moet benyden,
Daer ze eeuwig leven met elkaêr.
  En, zoo men beider namen
Thans op de boomschors niet meer vindt,
  Dat zy in aller harten
    Te dieper staen geprint!

Mengeldichten.

De Vrede.

Pax optima rerum.

I.

Wee den lande,
Dien de heilige eendragt vlugt!
Wee den lande,
Waer verdelgende oorlogszucht
Vrede en broedermin verbande!

De geest des Vaderlands steeg opwaert, door de wolken,
Tot voor den troon des lichts, en zuchtte tot den Heer:
« Bestaet er dan voor 't ryk van deze onzaelge volken
» Geen enkle stond van rust, geene ademhaling meer?
» En is daer eeuwig 't wit, waer vuer en zwaerd en dolken
» Op mikken, als de kryg slaet in Europa neêr? » —
— En eene stem doorklonk het ruim van hooger spheer:

Wee den lande,
Dien de heilige eendragt vlugt!
Wee den lande,
Waer verdelgende oorlogszucht
Vrede en broedermin verbande!

« Ja, de eeuwen golfden aen, als uit een' poel gestegen,
» En vloden, overlaên van dwang en haet en moord;
» En telkens als de twist het zwaerd had aengeregen,
» En volkren, op elkaêr verhit, had aengespoord
» Om 't ingebeelde regt te staven door den degen,
» Sloeg hy zyn wapentent in 't diep rampzalig oord.

» Zocht Romer of Barbaer den roem of roof der aerde (1),
» Stond een oneerlyk vorst naer 't regt van Land of Stad (2),
» Of stortte Godsdiensthaet op 't menschdom dat ontaerde (3),
» Of klom gewetensdwang de hel uit die hem baerde (4);
» Zy allen snelden dáér, om wraek of prooi of schat,
» En hielden er den grond van 't bloed der onschuld nat.

» Of woelde een bandloos volk, vervoerd tot koningsmoorden,
» En stroomde 't over de aerd van uit zyn gruwelnest,
» Zyn eerste golf brak door tot op dezelfde boorden (5).
» En wou de grootste held waervan ooit volkren hoorden,
» Door schrikbren reuzenstryd zyn noodlot zien gevest;
» Hy daegde Europa's magt alweder in deze oorden,
» En schokte door zyn' val 't aloude krygsgewest (6)!

(1) Vóór de twaelfde eeuw.
(2) Veertiende eeuw.
(3) Zestiende eeuw.
(4) Idem.
(5) 1792.
(6) 1815.

» Dus woedde daer de kryg met al zyne yslykheden:
» De vreemdling joeg de vlam in de overmande steden,
» En waer hy 't veld doortrok, daer bleef een bloedig spoor.
» Zyn woestheid vond vermaek in de oogsten te vertreden,
» En 't stallen van zyn ros in kerk en tempelkoor! » —
— En weder klonk de stem de ruime spheren door:

Wee den lande,
Dien de heilige eendragt vlugt!
Wee den lande,
Waer verdelgende oorlogszucht
Vrede en broedermin verbande!

» Dan, eindlyk mogt een strael van hoop den storm doorbreken:
» De tweespalt, in het hart des landzaets-zelve ontsteken,
» Verkoelde, en bitse wrok gunde aen verzoening plaets.
» Maer naeuwlyks daegt het licht, of zie, de geest des kwaeds,
» Beducht of hem zyn prooi voor altoos ware ontweken,
» Spuwt weder uit zyn krocht de vlam des ouden haets.

» o God des Vredes! hoor, uit de ondermaensche dalen
» Het smeekgebed eens volks in uwe ontferming aen!
» Verdryf den woesten kryg uit zyn gescheurde palen;
» Vergoed hem 't snerpend wee sints eeuwen doorgestaen;
» Verleen een' stond van rust, – o laet hem ademhalen!

» Of mag het slechts ten prys van eeuwgen twist bestaen,
» Vergun hem 't heil des grafs, en laet zyn' naem vergaen!.....»

De geest des Landes zweeg. — En aen de nieuwe glansen,
Die stroomden van den troon der Godheid om hem heen;
En aen den mildren toon van 't licht der æthertransen,
Was 't of der heemlen Heer zyn beê genadig scheen.

Hy steeg ter neêr in 't ryk voor wiens behoud hy waekte,
En daelde er in den kring, den schutsraed van het land.
Een heuglyk raedsbesluit, verzoenings offerand,
Klonk door der wetten tempelwand,
En — 't outer van den VREDE blaekte!

II.

Gezegend het land,
Waer de Moed by de Rede
Zyn standerden plant!
Gezegend het land,
Waer de weldoende Vrede
De olyvenkroon spant!

Dus klonk nu het hooglied der hemelsche kooren.
En uit de gezanten der eeuwige Magt

Werd een' ten heraut door de Godheid verkoren,
Op dat hy den Vrede aen het aerderyk bragt'.

Daer stygt hy ter neder, de zegen der volken,
Door de aerde als verzoener des menschdoms begroet;
Daer stygt hy ter neder, in glans, door de wolken,
En stroomen van hoop golven heen voor zyn' voet!

De wolkenkoets glydt op de geurigste luchten
Waermede de lente de velden doorwaeid;
Des overvloeds horen stort bloemen en vruchten;
De mantel van licht is met sterren bezaeid.

De krans van olyf siert de goudgele haren,
En graenryke halmen de glinstrende hand;
De lach van de liefde doorzweeft de gebaren,
En alles meldt de aerde des hemels gezant!

Vlecht, maegden, vlecht palmen
En bloemen en halmen,
Ten jeugdigen krans!
Drukt, moedige knapen,
Dien krans om de slapen,
Ten hoogeren glans!
En laet nu, gy allen,
By feestgalm en dans,

Door velden en wallen,
Den jubeltoon schallen:

Gezegend het land,
Waer de Moed by de Rede
Zyn standerden plant!
Gezegend het land,
Waer de weldoende Vrede
De olyvenkroon spant!

Ja, thans is de eeuwenkring van haet en twist gesloten;
Thans is het ryk voorby van wreede onmenschlykheid.
Thans angst genoeg doorstaen, en bloed genoeg vergoten,
En tranen thans genoeg geschreid!

Wanneer nu de akkerman de velden gaet bezaeijen,
Ziet hy den oogst niet meer als eene onzeekre kans,
En vraegt hy niet beducht wie 't koren af zal maeijen,
Zyn zicht, of 't zwaerd des oorlogsmans.

Wanneer de vader nu de leên ter rust gaet strekken,
Van 't dagwerk afgemat, en zorgen stroef en drok,
Verwacht hy niet dat hem een naer geluid zal wekken
Van wraekgeschreeuw of noodstormklok!

Wanneer de trouwe vriend zyn' halsvriend mag ontmoeten,
En hem, na lang gemis, een' warmen handdruk biedt,
Schuwt hy niet angstig rond, of ligt zyn liefdryk groeten
Als landverraed wordt afgespied!

Thans mag zich elk gevoel dat hart en geest veredelt,
Ontwiklen in het licht der ware vryheidsleer;
Thans wordt geen hooge gunst by laeg gemeen gebedeld,
En leidt slechts deugd en vlyt tot eer.

Thans mag de zoete rust de teedre zielen streelen,
En snoert zy volken zaêm in heilryk evenwigt;
Verzoening laet ons thans in 's nabuers vriendschap deelen;
Thans worden liefde en eendragt pligt!

Ja, de dagraed is gestegen
Die het heil der menschheid meldt.
Ja, de hoop stroomt allerwegen,
Als een' zachten lenteregen,
Over stad en meer en veld!
't Zaed dat in de voor mag broeijen,
Zal haest schoon en tierend bloeijen,

En de geur der rype vrucht,
Balsemt eens de zuivre lucht!

Door de vredezon beschenen,
Ongestut door pael noch grens,
Zal de Handel aen den mensch
't Rykst genot des levens leenen,
En bekroonen ieder' wensch.
Nyverheid zal geene perken
Stellen aen haer wonderwerken;
Elke hoofdstof eert haer woord,
En voor hare vuerge vlerken
Wordt heel de aerde slechts één oord!

Schoone kunsten zullen streven
Naer een' ongekenden gloor,
Nu haer' schutsgod word verheven —
Dienaers uit haer tempelkoor,
Gaet! bezielt en doek en marmer
Voor de komst van uw beschermer!
Gy, die ik met eerbied naek,
Vaderlandsche dichterscharen,

Doet zyn lof ten hoogen varen,
In het goud der moederspraek!

En, maegden, vlecht palmen
En bloemen en halmen,
Ten jeugdigen krans!
Drukt, moedige knapen,
Dien krans om de slapen,
Ten hoogeren glans!
En laet nu, gy allen,
By feestgalm en dans,
Door velden en wallen
Den jubeltoon schallen:

Gezegend het land,
Waer de Moed by de Rede
Zyn standerden plant!
Gezegend het land,
Waer de weldoende Vrede
De olyvenkroon spant!

LENTEMAEND 1839.

ZELFOPOFFERING

UIT MENSCHENLIEFDE.

> Der solches Muths sich rühmen kann,
> Dem lohnt nicht Gold, dem lohnt Gesang.
>
> BURGER.

Ginds, waer de wieg van kunst en heldengrootheid stond,
En 't gloriezonlicht daegde; op Hella's heilgen grond,
Waer dichtrenvorst Homeer zyn zangen wrocht, zyn wondren,
En waer Demosthenes zyn godenspraek deed dondren;
Waer Themistocles leefde, en waer Leonidas
Der wereld heeft getoond wat ware krygsmoed was;
Daer, op dat dierbaer erf, (het paradys der aerde,
Eer overmaet van weelde er list en dweepzucht baerde)
Waert thans verwoesting rond en slagting, en wat voort
Den Muzulman verzelt by wreeden christenmoord.
Daer kruipt thans Sparta's kroost, onmenschlyk aengegrepen,
Voor Mekka's volk in 't stof, moet yzren boeijen slepen,
En wordt, als dienstbaer vee, in 't jok eerst afgemat,

Eer 't naer de slagtbank stapt, die 't met zyn bloed bespat.
Geen kindschheid, maegdeneer, geen grysheid wordt
beveiligd,
De templen van den Heer zyn daeglyks snood ontheiligd,
En 's Hemels priestrenchoor wordt aengetast, ontzield,
Daer 't Godes dienst verricht en voor de altaren knielt!
Vergeefs doet Griekenland den schrikbren noodkreet
stygen,
Vergeefs het wee geklaegd; Europa's vorsten zwygen,
En laten heel een volk, een christen volk, vergaen.
Nog luttel tyds getoefd – geen Griek meer zal bestaen!....
Maer welk een vlag zweeft ginds, uit Albion gevaren
Naer 't Adriatisch meer, langs de ongestuime baren?
O! 't is een eedle Brit die have en huis verliet,
En lyf en goed en schat den Griek ter hulpe biedt.
Hem trof dat knellend wee, dat ongehoorde lyden;
Waer menschheid wordt verdrukt, daer wil hy voor haer
stryden.
Hy landt; – en 't wapenstel en 't krygstuig dat hy bragt
Verschrikt den Ottoman, die op geen' weêrstand wacht.
Reeds staet hy aen het hoofd van duerbeproefde helden,
Die op het hooren van zyn' naem te zamen snelden,
Om, door hem voorgeleid, zich moedig vry of dood
Te kampen, op den grond van hunnen bloedstroom rood.
Reeds doet hy hier en ginds de trotsche halve manen
Verdwynen voor het kruis der christen oorlogsvanen;
Reeds slaekt hy veler boei; en Griekens slavental
Juicht dat het haest den held verlossing danken zal! –

Doch, neen! een felle ramp bestaet hem aenteranden:
Den dampkring ongewoon, verduert hy 't middagbranden
Na koude nachtlucht niet; – de koortsvlam grypt hem aen,
En dwingt hem, onvoorziens, van 't stryden af te staen.
In Missolounghi's vest, zoo wyd van vriend en magen,
Ligt hy, (geen hulpe baet) op 't krankbed neêrgeslagen;
En de eedle, die in kunst Homeer op zyde streeft,
Achill' in dapperheid – de groote BYRON.... sneeft!

Zie daer, o Menschenliefde! uw heerlykst beeld geteekend,
Schoon al den glans dien 't hoeft, den echten toon ontbre-
kend! –
't Is teeder, wen geen hulp den weedom baten mag,
En 't felgefolterd hart zich uit in smartgeklag,
Den lydenden alsdan, door weenend meê te treuren,
Door een' gevoelgen traen, is 't mooglyk, op te beuren.
Zoo wordt het veldgebloemt', dat 't zonvuer had verschroeid,
Door d'uchtenddauw verkwikt, waerna 't weêr lieflyk bloeit.
't Is edel, waer gebrek en bleeke honger woeden,
't Ellendige gezin te dekken en te voeden,
En met den overvloed, dien God heeft uitgestort,
Te zorgen dat de nood, waer 't past, gelenigd wordt;
En eedler, schooner nog zyns broeders leed te heelen,
Door 't zuergewonnen brood verrukt met hem te deelen.
De winterzon biedt dus, wanneer het aerdryk kwynt,
Haer flaeuwen vuerstrael nog, die dan zoo troostlyk schynt.
Ja 't weldoen van natuer, in 't zegendeelend pogen,

Stelt menschenliefde voor, weldadig en bewogen.
Maer nimmer wordt naer eisch den sterfling afgemaeld
Die zyner broedren heil met eigen graf betaelt!
Vergeefs de schepping, om gelyknis, rond te dwalen,
Geen voorwerp in natuer kan by zyn grootheid halen.
Alleen de fabelleer, die van een Phenix meldt,
Heeft in dit heerlyk beeld zoo'n grootheid voorgesteld!

In 't trouw geschiedverhael staen eedle Regulussen
By Beilings, Schaffelaers by waerde Curtiussen;
Staen andre namen, die de faem sints eeuwen noemt,
Wen zy grootmoedigheid of zelfopoffring roemt.
Doch 't was of eed of pligt die vaek die helden griefde,
Of drift voor 't vaderland, of kroost – of oudrenliefde;
Maer 't was die liefde niet, het voorwerp van myn' zang,
Die rein en heilig is en zonder zelfbelang;
Die rang noch namen kent, wanneer er valt te hoeden,
Maer, waer vernieling heerscht, in vlammen of in vloeden,
Den dood in 't aenzicht vliegt, en hem zyn prooi ontscheurt,
Onachtzaem of zy zelf 't bestaen er by verbeurt –
Dus kent haer ieder oord, waer zy haer templen stichtte,
Dus kent haer Nederland – verneem wat ze er verrichtte!
Twee kielen reven 't zeil aen Hollands Noorderree
Voor Huisduinen.* Een storm verheft zich, en de zee
In woede, slaet en brult. Hoor hoe de golven klotsen,
Als waterbergen die elkander tegenbotsen!

* Den 14 October 1824.

De Orkaen, in 't gieren, rukt met buldrend windgerucht,
De kabels los, en werpt de kielen naer de lucht
Als enkel schuim, of smakt ze in bodemlooze kolken.
Welk een ontzetbre stryd van golven, winden, wolken!
Hier is onmooglykheid tot redding, want den dood
Te tarten baet er niet, onnaekbaer is de nood.
Nogtans, (en wat versaegt den moed van ware helden,
Wanneer 't gevaer gebiedt, 't moog hun of andren gelden?)
Op 't ongestuime strand staen zeven dappren dáér.
Die wyzen 't schriklyk lot van 't scheepsvolk aen elkaêr,
Dat ginds het aekligst lot thans niet meer kan ontkomen.
Niet eer is 't leed gekend dan 't redden ondernomen.
Men werpt in booten zich, en worstelt met orkaen
En baren wat men mag – wat schreeuwt ge uw' echtvriend aen,
o Vrouw! dat hy aen u en kindren heeft te denken?
" Dáér ook zyn moeders ligt die my ter hulpe wenken!„
Dus roept hy, en hy dringt zich met zyn makkers voort.
Wat heil! daer raekt men reeds de schepen beide aen boord!
Daer zet men op het strand reeds elf geredden neder,
En keert, met dubblen moed, naer de ongeredden weder!
Maer ach! 't is thans vergeefs! – den nood, die steeds nog klom,
Kan niets meer weêrstand biên. De booten kantlen om
En zinken. 't Stout bestaen kost aen een viertal 't leven.
Nog strydt daer met den dood een vyfde van de zeven
En eer de golf hem zwelgt, roept hy, by 't yslyk lot,
Zyn' vader toe: " vaerwel, tot wederzien by God!„

Neen, iets wat grootscher is heeft nimmer mensch
bedreven.
Eene onbevlekter daed dan deze, en meer verheven,
Waer godlyk – en ook hy, die 't menschdom schiep alléén,
Heeft tot een grooter doel, een' heilger stryd volstreên!
Hy, loutre menschenliefde, ontsteeg der heemlen kringen,
En ging naer Golgotha, om al de stervelingen.....
Maer de eerbied boeit myn tong – neen, 'k roer die stof
niet aen,
Het past den Englen slechts hiervoor de harp te slaen!

DE BROEDERMIN.

In des aerdryks woestenyen,
Waer de sterfling op zyn' togt,
Dikwyls onder 't hevigst lyên,
Vruchtloos troost en hulpe zocht;
Dáér, by al de kronkelwegen,
In het dorre en stuivend zand,
Lacht een bloem hem lieflyk tegen,
Door de Godheid-zelf geplant.

Ze is een balsem voor het harte,
Door haer' ambrozynen geur;
't Oog, by 't foltren van de smarte,
Poost met wellust op haer kleur:
Naeuwlyks kan men haer genaken,
Of zy toovert op den zin
En doet rein genoegen smaken;
Hare naem is Broedermin.

Broedermin! neen, al uw waerde,
Al het zoet dat gy ons schenkt,
Kent geen dwaze, die op aerde
Niet dan aen zichzelven denkt!
Doet het wee zyn tranen vlieten,
Niemand die zyn wangen droogt;
Mag hy blyde vreugd genieten,
Niemand die zyn heil verhoogt!

Maer in eedle vriendenkringen,
Waer gy uwen zetel sticht,
Woont de vreugd der hemelingen,
Daer al aerdsch genot voor zwicht.
Harten snoert uw band daer zamen
In een' zuivren, waren gloed,
Dien de deugd zich nooit kan schamen,
En die 't hart vereedlen moet.

De onuitputbre kunsttrezoren
(Waerdiger dan kostbaer goud)
Die het brein wist op te sporen
En in zich besloten houdt,
Worden daer, op uw bevelen,
Schatten die de vriendschap biedt;
Heil hem! die ze meê mag deelen,
Wyl hy schenkende geniet!

De eenzaemheid moog heilryk schynen
Als haer Feith zyn bede rigt,
Dan, haer nut zal steeds verdwynen
Voor het nut door u gesticht.
Zy verbreekt met yzren handen,
't Snoer dat mensch aen mensch verbindt;
Gy omvlecht met zachte banden
't Hart dat uwen invloed mint.

DE LAETSTE ZWALUW.

October strooit, by wind en vlagen,
De gele blaedren langs den grond;
Reeds koud en huivrig zyn de dagen,
En vliegt gy, Zwaluw! hier nog rond?
o Vlugt, geliefde! vlugt dees streken,
Door al uw zustren reeds ontweken;
Zet u in betere oorden neêr,
De lente is hier al lang verdwenen,
De lieve zomer ook is henen,
Hier zyn geen schoone dagen meer!

Geliefde, vlugt! geen voedzaem koren
Staet hier meer op het dorre land;
Waer 't ryk en vruchtbaer was te voren,
Vindt gy thans niets dan stuivend zand;
Geen plekje gronds bleef uitgezonderd,
't Is alles naekt en bloot geplonderd;
Het woud zelfs schudt zyn hulsel neêr.
Blyf in dit oord niet langer zwerven,
Of ligt zult ge er aen honger sterven; –
Hier is op 't veld geen voedsel meer!

Vlieg heen! men vindt hier op den akker
Geen vogel meer die zingen wil,
Niets schynt er levendig, niets wakker,
Maer alles is er dood en stil.
Alleen, op boomen hooggewassen
Zit eenzaem soms een raef te krassen;
Alleen, by 't windrig, buijig weêr,
Hoort men van verre een jagtroer knallen,
Of 't rundvee loeijen op de stallen; –
Hier is op 't veld geen vreugde meer!

Vlugt, lieve! want nog luttel weken,
En dan zal 't hier zoo yslyk zyn!
Dan maekt de winter deze streken
Zoo naer, zoo doodsch als een woestyn.
Dan klemt de vorst met yzren handen
De stroomende rivier in banden;
Dan stort de scherpe hagel neêr,
Dan zal de sneeuw natuer bedekken,
En haer tot rouwgewaed verstrekken;
Dan is hier niets dan weedom meer!

Gy hoort wat plagen, welke rampen
Zich hechten aen deez' ruwen grond;
Hoe alles met den dood zal kampen,
En vliegt gy, Zwaluw! hier nog rond?
o Vlugt, geliefde! vlugt dees streken
Door al uw zustren reeds ontweken;
Zet u in betere oorden neêr;
En als de winter is verdreven,
En als de schepping zal herleven,
Breng, lieve! dan de lente ons weêr!

1828.

BY

DEN SCHIELYKEN DOOD

van een Zesjarig Meisjen.

Et, rose, elle a vecu ce que vivent les roses,
L'espace d'un matin.

MALHERBE.

Een zeldzaem bloempje lief en frisch,
Staet, by het zachte morgendauwen,
Zyn teedre bladertjes te ontvouwen,
Daer 't reeds de roem des bloemhofs is.

En wyl het bloempje dus zyn' knop
Ontplooit, om haest in glans te pralen,
En 's kenners lofspraek te behalen,
Staet, met de zon, een onweêr op.

En wyl het onweêr bliksems teelt,
Daelt eene onzichtbre Godheid neder,
En – 't bloemje vindt men niet meer weder. –
Dit 's, lieve PULCHERIE, uw beeld !....

Ja, tengre bloem! voor wie deze aerd
Geen prys bezat, gewis een engel,
Geen andre rukte u van uw stengel,
Want gy zyt God en englen waerd!

Ons tranen vloeijen voor u neêr;
Maer gy, gy roept van uit uw reijen;
« Onnooslen! hoe, wat durft gy schreijen?
» Is 't schoonst gebloemt' niet voor den Heer?"

De Vlinder.

Mais adieu l'aile d'or, pourpre, émail, vermillon,
Quand l'enfant a saisi le frêle papillon,
Quand l'homme a pris son espérance.

VICTOR HUGO.

« Waerom toch, lieve knaep, dat zuchten ?
» Waerom die tranen op uw wang ?
» Zeg, hadt gy eenig leed te duchten ?
» Maekte u een vreemd verschynsel bang ?
» Of toonden u de honigbyen
» Dat, wie tot roovery haer naekt,
» Niet strafloos haren nektar smaekt ?
» Of doet een laekbre mensch u schreijen ?
» Of gingt gy waer de haegroos bloeit,
» En heeft de doorn uw lust besnoeid ?
» Och, de onschuld zelf, by haer genugten,
» Heeft vaek een strafbre doorn te duchten –
» Zeg, lieve knaep, waerom dat zuchten ? "

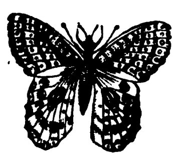
Het knaepje sprak geen enkel woord:
Met d'elboog op een boomstam leunend,
En 't hangend hoofd dus ondersteunend,
Ging 't in het nokkend weenen voort.
Een arm hing droef hem langs de leden,
En dikwyls staerde 't naer beneden,
En telkens dat het op den grond
Zyn oog sloeg, zichtbaer diep bewogen,
Borst hem een nieuwe traen uit de oogen,
Een nieuwe zielzucht uit den mond.
In 't einde, zyne wangen droogend,
Zyn' tranenvloed te stillen poogend:
» Neen, vader, wat my dus ontstelt "
Dus stamelt het," en my doet schreijen,
» Is geenszins vrees voor spookeryen,
» Noch angelsteek van honingbyen;
» Aen bytjens deed ik nooit geweld,
» En 'k wist reeds van in vroeger dagen
» Dat roozen scherpe doornen dragen.
» Maer wat my wel te regt doet klagen
» Is daer die worm, daer op het gras,
» Die thans van leelykheid doet schrikken,
» En nog voor weinig oogenblikken
» Een weêrgaloos schoon diertjen was.
» Zoo ligt als adem zag ik 't zweven
» Op gazen wiekjes, fyn geweven;
» Die wiekjes flikkerden als goud
» Op 't wit der lelie neêrgedauwd;

» Noch glans waerop gesteenten roemen,
» Noch al de kleurpracht van de bloemen,
» Was by zoo'n vederprael te noemen.
» Het rees en daelde en dwaelde in 't ruim,
» En zeeg nu op een bloempjen neder,
» En vloog dan naer een bloempjen weder,
» En 't scheen of 't, in een' dartlen luim,
» Zyn vreugde schiep om zonder poozen
» De schoonste bloempjens lief te koozen. —
» Door iets zoo liefs, zoo ongewoons,
» Zoo schittrend, zoo verrukkend schoons,
» Gansch in bewondring opgetogen,
» Voldeed my eerst de lust der oogen;
» Maer ras door andren lust verhit,
» Wyl me een te sterk verlangen griefde,
» Wilde ik het voorwerp myner liefde,
» Het edel diertje in myn bezit.
» Ik volgde het in 't onbestendig
» En slingrend dwarlen, hupplend na,
» Maer al myn streven, hoe behendig,
» Kwam by zyn' vluggen zwier te spâ.
» Ja, telkens dat ik 't van de tippen
» Van bloem of blad te nemen docht,
» Zag ik 't aen myne hand ontglippen
» Als schaduwschyn of dunne locht. —
» 'k Was eindlyk moede en afgeronnen,
» En zeeg wanhopend in het gras,
» Maer 'k had de lust doch niet verwonnen

» Die my in 't hart geslopen was.
» 't Verlangen was nog even vurig,
» En 't diertjen volgde ik nog gedurig
» Met de oogen na, waerheen het vloog.
» Ik docht het zou zich nu verbergen,
» Doch neen, het bleef my onder 't oog,
» En, of het nu myn' gloed wou tergen,
» Het kwam my naêr en nader by,
» En zwierde en dwarrelde aen myn zy.
» En zie! daer kroont het myn verlangen,
» Daer vlyt het op myn' knie zich neêr.
» Ik gryp..... en 't diertjen is gevangen;
» Neen, thans ontglipt het my niet meer.
» Voor geene vreugd, geen goed van 't leven
» Had ik deez' dierbren stond gegeven.
» Ik vierde myn verrukking bot,
» En smaekte een oogenblik 't genot
» Dat 's hemels englen smaken moeten,
» Als ze eenen nieuwen engel groeten.
» Ja, meer gelukkig dan een vorst
» Drukte ik myn' schat aen myne borst,
» En 'k wou nu ook myn lust verzaden
» Met in zyn' glans myn oog te baden:
» Ik open myne hand, en staer.....
» En..... 'k walg van afkeer, want..... zie daer...."

Hier wees het knaepjen naer beneden,
Maer kon niet voort in zyne reden.
En wat het dus ontsteld bekeek,
Was iets wat aen een worm geleek;
Een vlinder met geknotte vlerken,
Waerop geen waes meer was te merken.

« Myn zoon!" dus riep de vader uit,
» De les die u verhael besluit
» Is ligt niet vatbaer voor uw jaren;
» Doch hoor wat ik u zal verklaren:
» Uw vlinder is het levend beeld
» Van ydle schoonheid! en 't berouwen
» Dat thans uw borst schynt te benauwen,
» Is vrucht die *drift* en *wellust* teelt!

VERJARING.

Dertig jaren zyn daerheen
Sints my 't eerste licht bescheen!
Wat al stormen, o myn hart!
Hebt gy moedig reeds getart;
Wat al doornen, sints dien stond,
Hebben, bloedig, u gewond!
Juicht gy in uw noodlot niet
Dat de tyd snel grafwaerts vliedt,
En dat ge op des levensbaen
Zoo veel wegs hebt afgedaen?
Vraegt gy niet als een genå
Dat ras 't uer der toekomst sla? –

JA.

Maer de neevlen op deze aerd
Waren soms ook opgeklaerd,
En na 't onweêr en de orkaen,
Loeg de zon u soms eens aen;
Onder doornen scherp en boos
Pronkte ook wel een frissche roos,

En by 't oopnen van haer knop
Stilde soms uw droef geklop; –
Zoudt ge op 's levens kronkelpad
Voor die bloem waerop ge eens tradt,
Voor die zon die u bescheen,
Wenschen om terug te treên.....?

NEEN.

Maer, myn hart! gy werdt gevoed
Door den reinsten, teêrsten gloed
Waer het englendom op roemt
En die de aerde liefde noemt;
Nimmer vondt ge een maegdenlonk
Waer voor u die gloed in blonk,
En zoo God, met u begaen,
Nu nog op uw stroeve baen,
Een der sterflyke englen zond
Die haer lot aen 't uw verbond,
Die u minde, en met een' lach
Op de rest uws levens zag......?

ACH!

HET KLAVIER.

Aen den heer E. Temmerman.

> Oui, je le crois, quand je t'écoute,
> L'harmonie est l'âme des cieux.
>
> De Lamartine, *Harmonies.*

Kunstenaer! wanneer uw vingren,
Zwevende over 't glad klavier,
Toonen door elkandren slingren,
In verwisselenden zwier;
Weet gy dat in uwe accoorden
Als in wondre tooverwoorden,
Dan een tael zich hooren laet,
Die ons hevig kan ontroeren
En den geest aen de aerde ontvoeren,
Maer die 't hart alleen verstaet?

'k Wandel, in de lentedagen,
Dikwyls langs het open veld,
Als de gouden zonnewagen
Naer het koele westen snelt.
Langs de groenbewassen zoomen
Hoor ik 't murmlend beekjen stroomen
Dat al kablend henen vlugt;
En by 't somber avondnaedren
Ruischt de westwind door de blaedren,
Treurig, als een diep gezucht.

Of de halsbel, in de verte,
Klinkt, by 't loeijen van het vee,
Of de tortel klaegt van smerte,
En met haer klaegt de echo meê.
Of, gelyk een levend orgel,
Zingt, met onvermoeïbren gorgel,
Philomeel de vooglen voor
Die met haer het bosch bewoonen,
En de vloed van hare toonen
Stroomt de breede wouden door!.....

By die duizend maetklankwyzen,
By die stemmen der natuer,
Die uit dank ten hemel ryzen,
Als de smook van 't outervuer,
Treft me een zalig zielsverrukken,
Door geen woorden uittedrukken;
En wat my alsdan vervoert,
Wat me in hooger kring doet zweven,
Voel ik, kunstnaer, weêr herleven,
Als uw hand de snaren roert!

Ja, wanneer uw vlugge vingren,
Zwevende over 't glad klavier,
Toonen door elkandren slingren,
In verwisselenden zwier,
Dan ontstaen uit uwe accoorden,
Als uit wondre tooverwoorden,
Beelden, nu eens overschoon,
Dan eens somber of ontzettend,
Of vertroostend, of verplettend,
Naer de wending van uw' toon!

't Is soms lief als 't appelbloozen
Waerin zich de boomgaerd tooit,
Of als bloesem van de roozen
Zacht op leliensneeuw gestrooid!
't Is soms zwart als nachtlyk duister,
En soms klaer als zonneluister
Aen het oosten opgegaen;
't Zyn soms zomeravondluchten
Waerin zuidewinden zuchten,
Of 't is 't stormen van d'orkaen!

Ligte noten, blyde toonen
Schildren 't hupplen van de jeugd,
Of den marsch van heldenzonen,
Of het schertsen van de vreugd.
Trager maetgang, angstig stenend,
Schetst een hart dat zuchtend, weenend,
Kermt om een ellendig lot;
Of een teêrder klankenmenglen
Leert ons de eeuw'ge tael der englen,
Eene vuerge beê tot God!

Dikwyls als de galmen stroomen,
Ongekunsteld, lief en teêr,
Zie ik, als in zachte droomen,
Lang verleden dagen weêr.
Hoop en vrees van vroeger leven
Komen voor myne oogen zweven;
Soms houdt my de vreugd geboeid;
Maer meest voel ik op myn wangen
Eenen traen van weemoed hangen,
Die voor vroeger rampen vloeit!

Zeg my, kunstnaer, wat 's de reden
Van de kracht dier melody?
Kunt gy het geheim ontleden,
Van uw kunst, uw harmony?
Neen! – natuerlyk is uw spelen,
Als de zang der Philomelen,
By het ryzen van de zon,
Als het suizen der Zephieren
Door de kruin der populieren,
Als het murmlen van de bron!

1836.

Aen de Maetschappy van Tooneel- en Letterkunde,

MET KENSPREUK : YVER EN BROEDERMIN,

TE BRUGGE.

Gelukkig, die in onweêrsvlagen
Een veil'ge schuilplaets vindt!
Gelukkig die in onze dagen
De schoone kunsten mint!

Ik zag den geest des kwaeds, in akelige vormen
Zich spreidende over de aerd, het menschdom fel bestormen,
En in den uchtendstond van welvaert en van vreê,
De bron vernieuwen van pas doorgestane wee.
'k Zag hem medoogenloos en orde en wetten tarten,
Om 't vuer van haet en wraek en tweedragt in de harten
Te ontsteken. 'k Zag in angst hoe hy de driften roert
En medeburgers vaek tot vyanden vervoert,
Om in elkanders leed zyn vreeslyk doel te treffen;
'k Zag hem den koningsmoord tot zedeleer verheffen,
En zegelen met bloed zyn ongehoord besluit!
Dit alles zag ik aen, en 'k riep verbysterd uit:

Gelukkig, die in onweêrsvlagen
  Een veil'ge schuilplaets vindt!
Gelukkig, die in onze dagen
  De schoone kunsten mint!

Maer naest die schrikbre plaeg, Europa ingedreven,
Zag ik het ryk der kunst in luister weêr herleven,
En bieden levensheil, genot en lauwerblaên,
En als 't Elysium naby een helle staen!
'k Zag in myn vaderland en tael- en dichtkunst bloeijen,
En elken dag den roem van hare grootheid groeijen,
En menig kunstverbond, door haren glans bekoord,
Als templen haer ter eer, gesticht in ieder oord!
Geduld als offeraer in deze tempelwanden,
Smaekte ik steeds reine vreugd by 't geurig reukwerk branden;
'k Ontschuilde daer den drang van staets- en krygsgewoel,
En 'k juichte vaek in 't hart, vol innig bly gevoel:

Gelukkig, die in onweêrsvlagen
  Een veil'ge schuilplaets vindt!
Gelukkig, die onze dagen,
  De schoone kunsten mint!

Ja, vrienden! ja, de kunst is 't heilgenot des levens;
Zy prikkel tot de vreugd en troost in smarte tevens!
'k Heb soms een' ruwen toon op de elpen lier gewaegd,
En 't ongekunsteld lied heeft uwer niet mishaegd!
Die hulde is my te duer, dan dat ik die zou smaden:
Welaen, elkaêr de hand geboden! en de paden
Naer 't heiligdom der kunst te zamen opgetreên!
Verachten my 't gewoel, de wisselvalligheên
Der staetkunde en den sleep van hare ontelbre plagen,
Om aen de kunst alleen genot en roem te vragen!
En wat ook, om ons heen, de twistgeest ooit verzinn',
Herhalen wy, vereend in heil'ge Broedermin:

Gelukkig, die in onweêrsvlagen
Een veil'ge schuilplaets vindt!
Gelukkig, die in onze dagen
De schoone kunsten mint!

17 July 1836.

Aen de Maetschappy ter beoefening van Vlaemsche Letterkunde,

TE GENT.

Als de zon, in 't vroegst der lent,
De eerste koesterende stralen
Over 't jong gebloemte zendt;
Als, in pas ontloken dalen
't Eerste lied der nachtegalen
't Blyde woud weêrgalmen doet,
En het eerst gebladert groet;

o! Dan is de nood voorby!
Uit den doodslaep opgestegen
Die haer boeide in 't winterty,
Lacht natuer weêr 't menschdom tegen,
En, gelyk een vloed van zegen,
Stroomt de hoop, uit hooger spheer,
Over 't juichend aerdryk neêr!

Lang werd Belgies gouden spraek
Als in vreemden dwang gekluisterd;
Lang, door Belgies zonen vaek,
Wreed miskend, gehoond, ontluisterd!
En, door neevlen als verduisterd,
Scheen het dat geen lentezon
Ooit voor haer meer opgaen kon.

Dwaling! — dooft de diamant,
Schoon in aerde en slyk verborgen,
Ooit zyn licht en hellen brand?
Ziet! de nacht van angst en zorgen
Klaert zich op; een blyde morgen
Schiet op Belgies dierbre tael
Eenen nieuwen lentestrael!

Menig nieuw en versch gebloemt
Zie ik op den zangberg telen
Waer het vaderland op roemt;
Vaderlandsche philomelen
Hoor ik nieuwe liedren kwelen,
En na vrees en angst en smart
Balsemt weêr de hoop my 't hart!

Vrienden! ja der vaedren spraek
Zullen waerde zonen kweeken.
Voor deze eedle, dierbre taek
Voelt ge uw ziel in drift ontsteken,
En, by menig gunstig teeken
Dat aenstaenden glans verkondt
Zie ik mede uw kunstverbond!

Streeft het ingeslagen spoor
Dat u moet tot glorie leiden,
Vergenoegd en yvrig door!
Eer, genot en roem verbeiden
Al die weldoend licht verspreiden;
En wie ooit uw pooging laek',
Dat hem 't Vaderland verzaek'!

Is het waerheid? vordert gy
Dat ik met u aen zal vangen?
Ach! een ziel van melody,
Die soms overstroomt in zangen,
Als een traenvloed langs de wangen;
Een te diep, te teêr gevoel,
Vergenoegt zulks tot uw doel?

Maer gy eischt. Welaen! myn toon,
Kan hy u genoegen baren,
Zy u willig aengeboôn!
Wen gy op de kunstaltaren
't Geurig reukwerk op doet varen,
Zing ik, 't speeltuig in de hand,
God en Liefde en Vaderland!

APRIL 1836.

Aen de Maetschappy van Rhetorica

TE THIELT.

In de prille jonglings jaren,
Lauwren in den stryd te garen,
En zich 't eerloof om de haren
Te zien slingren, is wel zoet;
Maer by eedle kunstminnaren
Die verdienste aen heuschheid paren,
't Heil der broedermin te ervaren,
Is voor my een hooger goed!

D'eerpalm hadt gy opgehangen,
En ik mogt, voor myne zangen,
Dien van u ten loon ontvangen.
Ja, my streelde zulk een eer; —
Vriendschap mogt ik by u vinden,
En thans wilt ge, als ware vrinden,
't Snoer dier vriendschap naeuwer binden;
o! Zulks streelt my eindloos meer!

Hoe! ik zou uw huld' verstooten!
Neen, met vreugde, kunstgenooten!
Word' die broederband gesloten.
Zy, wier ziel voor 't ware ontbrandt,
Die het schoon der kunst gevoelen,
Die op geestverlichting doelen,
Wat er om hen heen moog woelen,
Weigren nooit elkaêr de hand!

1830.

UIT EEN HUWLYKSDICHT.

Wie selig der sein Liebchen hat!
BURGER.

Neen, 't leven is niet slechts ellend,
Zoo als de ellendeling 't wil noemen,
Die 's levens heilgenot durft doemen,
En 't leven nimmer heeft gekend. —
Voorzeker, zy die vreugde schroomen,
Die, stroef en norsch steeds van gelaet,
Een wereld vlugten die hen haet,
Die, vriendeloos, eenzelvig, droomen
Dat elk hier voor zich-zelf bestaet;

Zy, die voor kunst en schoonheid koud,
Een teêrgevoelig hart ontberen,
En hier geene andere Almagt eeren,
Geene andre Godheid dan het goud;
Zy, die de stem van hun geweten
Steeds hooren als een naer geween;
Die orde en regt met voeten treên,
Die aen het misdryf zich vergeten;
Zy zyn ellendig, zy-alleen!

Maer voor den man die heusch, zyn trouw
Aen deugd en schoonheid op mag dragen,
En zelf door deugd wist te behagen;
Maer voor de teedre, kuische vrouw
Die weet een mannenhart te boeijen;
Voor zielen door de min bereid
Tot banden die de dood slechts scheidt,
Die altyd voor alkaêr ontgloeijen;
Voor hun is 't leven zaligheid!

Zy wandlen langs des levens baen
Vereend, en hand in hand geslagen;
Ze ontwyken zamen de omweêrsvlagen
En lezen bloemen waer zy gaen.
Zy deelen hoop en vreugde en zorgen,
Zy wisslen kusch en blik zoo zacht;
Zy groeten, dus vereend, den nacht,
Zy groeten, dus vereend, den morgen. —
Gelukkig die zoo 'n lot betracht!

1834.

DE WYSHEID.

Gy, die op 's aerdryks kronkelbanen
Als schimmen heen en weder rent;
Gy, wandlaers in dit dal van tranen,
o Menschen! broeders in ellend!
Hoort toe: hier is een der accoorden
Die eens in Palestina's oorden
Een harpslap vormde, in godenklem.
Nog trillen Sions heilge puinen,
En de echoos, op des Thabor's kruinen,
Beluistren nog des gryzaerds stem!

Vermeten sterfling, die durft denken!
Gedachte is dwaling en niets meer.
Leef stil, en sterf op zyne wenken;
Want zie, het woord is aen den Heer!
Hy weet, waerom de wereldbollen
Gelyk de golven henenrollen,
In grootsche en hemelsch' harmony;
Waerom de nacht den dag op zy gaet,
Waerom de mensch in wee voorby gaet;
En, Stervelingen! wat weet gy?

Zet u, in schaduw van de linden,
Ter neder, by een versche bron,
Waer de adem van de zuidewinden,
Den gloed verkoelt der middagzon.
Prest daer, by 't murmlend waterwellen,
Prest daer de purpren muskadellen,
Waer 't heilverwekkend nat in blinkt;
En geeft u, onder 't groenend loover,
Van hand tot hand den beker over,
Waeruit men hartenvreugde drinkt!

En, even als ge in bloemsieraden
Een roos verkiest, zoo schoon als frisch,
Zoo kiest een maegd die langs uw paden
Gelyk een bloem ontloken is.
Zwelgt u aen haren adem dronken,
En baedt u in haer kuische lonken,
Terwyl gy hare tressen vleit.
Aenbidt en mint! dit is het leven,
Dit is de wysheid, en daerneven
Is alles schyn en ydelheid!

Maer zoo, gelyk de regenvlagen,
Die 't jong gebloemt ter nederslaen,
U Godes hand heeft neêrgeslagen,
Buigt dan het hoofd, en stort een' traen.
Een traen gestort voor zyne voeten,
Zal eerder zynen toorn verzoeten
Dan 't reukwerk, dat van 't outer stygt.
En 't maetgeschal van zang en snaren
Wordt min gehoord by de englenscharen,
Dan 't needrig hart dat zucht en zwygt!

De sterren rollen stil hare assen
Langs 's hemels ongekende baen;
Naer de ongepeilde waterplassen
Stroomt zacht en eenzaem de Jordaen;
De wind klapt zyne onzichtbre vlerken,
En onbedacht op streek en perken,
Doorrent hy luchtgewest en grond;
De blaedren door den storm gedreven,
Zyn onbewust waerheen zy streven,
Doch dwarlen met de orkanen rond!

En gy, waerom hier op deze aerde
Uw dagen afgesloofd in pyn?
Een dag, die is, heeft meerder waerde,
Dan eeuwen die te komen zyn!
Vaert immer voort, o stervelingen,
En gaet, waer uwe vaedren gingen,
Gaet slapen by uw voorgeslacht.
Men zegt dat uit den slaep der schimmen
De dood eens glansryk op zal klimmen,
Gelyk de dagraed na den nacht!

De Kluizenaer.

De dagraed heeft de rots met stroomend goud omtogen;
't Gevogelt zingt reeds: Lof en glorie zy den Heer!
Die naem gloeit in myn hart veel eer
Dan de eerste dagstrael in myne oogen!

Voorheen ontwaekte ik nooit dan met ontzind beklag,
Al vragende aen my-zelf: wat heden weêr begonnen?
En 'k dacht aen liefde en roem, gelyk een onbezonnen;
Maer 't harte sprak my toe: aen hem zy elke dag!

Thans geef ik aen den Heer al zyne dagen weder;
Aen hem is elke stond van ieder uer gewyd:
In hem is 't dat myn hart ontwakend zich verblydt,
In hem legt ook myn hart zich tot de rust ter neder!

My heugt niet meer wat zin er in die woorden stak
Van roem, die ras vervliegt, en hoop, die niet kan baten,
En liefde die verleidt, en schoonheid broos en zwak;
Zy hebben in myn ziel geen dieper spoor gelaten,
Dan 't wolkjen op het spieglend vlak!

Zy zyn voor myn gehoor een spraek van vreemde tongen,
Een onverstaenbaer wangekras,
En 'k weet niet of zy ooit tot mynen geest doordrongen,
Toen ik nog van hier neder was!

Hoe hoog stygt één gedacht, tot zyne bron gevlogen,
Dat met de vrye ziel het grondloos ruim doorschiet!
Hoe zeer verlicht den geest één vonkjen uit den hoogen!
Het licht verschilt zoo zeer van 't aeklig duister niet,
En wy zyn minder ver, o Heer! van 's aerdryks hoeken,
Dan de ziel die u wil zoeken,
Van de ziel die u ontvliedt! –

Sints ik het drok gewoel der menschen heb vergeten,
Verwierp ik zelfs het brood dat hunne nieren spyst;
Op 't diep gerimpeld hoofd is ieder hair vergrysd;
Myn jaren hangen zwaer, als schakels eener keten,
Om de uitgevaste leên, voor wie de zondaer yst!
Maer nooit heb ik geteld hoe dikwyls, op deze aerde
De zoele lentelucht de velden heeft doorwaeid;
Hoe dikwyls op myn rots de jeugdige adlaer paerde;
Hoe dikwyls de oude boom zyne eikels heeft gezaeid.
En voor myn ziel, o God! die slechts in u haer kracht heeft,
Waertoe een stip geteld dat dag of jaren scheidt?
De tyd heeft slechts één dag voor die maer een gedacht heeft,
En die in u bestaet, bestaet in de eeuwigheid!

De doodsche stilte en 't eenzaem leven,
Bedierven met hun roest elk zintuig door en door;
Myn mond weet naeuwlyks nog een zwak geluid te geven,
En alle klank is vreemd aen myn verbaesd gehoor.
Myn ligchaem, neêrgekromd door bidden en door weenen,
Beproefd door 't zomervuer en 's winters ongenâ,
Is ruw gelyk de kille steenen
Waerop ik barvoets sta!

Maer stierf in my de kracht waerdoor het vleesch vaek zondigt,
Het zintuig dat ù mint groeit daeglyks meer en meer,
Het hoort en het gevoelt, het ziet, en het verkondigt
Uw werk van verder aen, uw' naem uit hooger spheer.
Myn hart stygt tot u op, veel ligter dan te vooren,
Daer myn verstomde geest geheel in u verzinkt;
Hoe ruimer dus de tempelkooren,
Hoe scheller 't heilig echo klinkt!

LOFZANG

VAN HET KIND, BY ZYNE ONTWAKING.

o Vader, mynes vaders hoeder,
Gy, dien men knielend noemen moet!
Wiens naem, zoo vreeslyk en zoo zoet,
Het hoofd doet buigen myner moeder!

Men zegt dat deze zon vol gloor
Maer speeltuig is in uwe vingren;
En dat zy voor uw troon moet slingren,
Gelyk een lamp voor 't heilig koor!

Men zegt dat gy in veld en wouden
De kleine vooglen scheppen kunt,
En dat ge een ziel aen kindren gunt,
Opdat zy vroeg u kennen zouden!

Men zegt dat gy-alleen het weet
Van waer de kleur komt op de roozen,
En dat geene applen zouden bloozen
Zoo gy den boom niet groeijen deed.

De gaven door u toegemeten
Zyn al 't geschapen' voorgezet,
En aen des levens feestbanket
Wordt zelfs geen enkle worm vergeten.

Het ooilam plukt de grasbeemd kael,
De geit herkaeuwt de klavertopjes,
En 't vliegjen zuigt de witte dropjes
Der melk, van 't boordjen myner schael!

De leeuwrik heeft het graen tot voeder
Dat uit de halmen valt in 't zand,
De kwiksteert volgt den ploeg door 't land,
En kindren kleven aen hun moeder.

En om die gaven al te zaem
Te erlangen van uw vaderzorgen,
By middag, avond en by morgen,
Noemt ieder eens uw' heilgen naem!

o God! ik mag dien naem ook noemen
Die 't englendom met schrik vervult;
Een kinderstem wordt mêe geduld
In kooren die uw grootheid roemen!

Men zegt dat het hem dikwyls lust
Aen onze beê gehoor te geven,
Ter oorzaek van ons schuldloos leven,
Waervan wy–zelv' niet zyn bewust!

Men zegt dat hy ons liefdeblyken
Veeleer ontvangt dan ydlen schyn,
Dat de englen in den hemel zyn,
En dat we aen engelen gelyken.

Zoo 't waer is dat hy van zoo wyd
De stemmen hoort die hem behagen,
Dan wil ik onophoudlyk vragen
Al wat de schepslen 't meest verblydt:

Myn God! geef water aen de stroomen
En zachte pluimpjes aen de mosch,
En aen het lam een' wollen dos,
En groente en lommer aen de boomen;

Verleen den kranken heul in nood,
En vryheid den geboeiden slave;
Verleen de wees een huis en have,
Den bedelaer een stukjen brood!

Aen vaders die uw naem belyden
Verleen een talryk kroost vol deugd;
Verleen my wysheid, en een jeugd
Die myne moeder moog' verblyden!

Al ben ik klein, geef my een zacht
Gemoed, gelyk dat heilig kindjen,
Dat aen myn bedsponde, uit het printjen,
Zoo zoet des morgens op my lacht!

Leg op myn lippen reine waerheid,
En in myn hart een bron van regt;
Dat steeds myn geest, aen u gehecht,
Uw woord verneem in volle klaerheid!

En dat myn stem ten hemel renn'
Als wierook, die in tempelwanden
U toegezwaeid wordt, door de handen,
Van kleine kindren als ik ben!

AEN MYNE LIER.

o Dierbre tolk van myne ziel,
  Wanneer zy klaer en hel
Van rein gevoelen glanste en blonk;
o Speeltuig dat natuer my schonk,
  Aenbeden Lier, vaerwel!

Reeds vroeg behandelde u myn jeugd,
  Maer ruw en zonder klem;
'k Heb jaren lang de snaer gedrukt,
Eer ik den toon vond die verrukt
  Als een geliefde stem.

Thans werd myn toongreep minder ruw,
  Thans bleef de wanklank weg,
Thans waert gy me enkel zoet genot,
En thans vereischt het nydig lot
  Dat ik u nederleg'!

Dat ik u neêrlegge en vergeet
  Als een onnut sieraed,
Als iets dat aen de jongheid past,
Maer dat by later pligt en last,
  Benadeelt en misstaet.

Er is nogtans, by 't zacht gekweel,
  U soms een toon ontvloeid,
Die in den zangstryd werd gehoord
Gelyk een ongewoon accoord,
  En de aendacht heeft geboeid.

Er was nogtans in 't maetgeluid
  Dat in uw snaren stak
Iets vreemds, dat op een teêr gemoed
Soms neêrviel als een' tranenvloed,
  Of tot een herte sprak.

Op 't hooren van uw toongeruisch
  Ontlook myn ziel, zoo zacht,
Zoo teeder als de roozenknop
Bepereld door den regendrop,
  Waer eerst de zon op lacht!

Uw klank was de echo van myn hart,
  In vreugde of bang verdriet;
Zoo haest dat hart eens juichte in my,
Dan waert gy vol van melody,
  Gelyk een zegelied.

Maer was dat hart aen wee ten prooi,
  Of voor gevaer beducht
Van panden, teederlyk bemind,
Dan treurdet gy als de avondwind
  Die door de wouden zucht.

Welaen, myn Lier, de pligt gebood:
  Bedrukt leg ik u neêr,
Maer gunt het lot my weder rust
Eer de ouderdom myn zangdrift bluscht,
  Verrukt neem ik u weêr.

Er slaept ligt op de gouden snaer
  Nog menig roerend lied;
Maer ach! wat baet aen Philomeel
De zangtrezoor van hare keel,
  Wanneer de lente vliedt?

En myne lente is thans voorby,
  Voorby met zang en spel,
Met jeugd en vreugd en lief en leed;
Thans eischt de zomer zorg en zweet; –
  Aenbeden Lier, vaerwel!

INHOUD.

Bladzyde.

Voorwoord. . . . . j

PRYSVERZEN.

Zegeprael van 's Lands Onafhanglykheid. 1
De Linnenmakery, Vlaenderens welvaren. 9
Lof der Schilderkunst. 14
Heil en onheil der Tooneeloefening. 19

HET GRAF MYNS VADERS.

I. 27
II. 32

BOUDEWYN VAN CONSTANTINOPEL.

I. 39
II. 45
III. 52

ROMANCEN.

De Weduwe en de Wees, I. 61
II. 65
De Hut in 't Woud. 69
Fritz en Mathilde, I. 81
II. 86

MENGELDICHTEN.

De Vrede. 97
Zelfopoffering. 106
De Broedermin. 112
De laetste Zwaluw. 115
By den schielyken dood van een Meisjen. 118
De Vlinder. 120
Verjaring. 125
Het Klavier. 127
Aen de Maetschappy : *Yver en Broedermin*, te Brugge. 132
Aen de Maetschappy van Vlaemsche Letterkunde te Gent. 135
Aen de Maetschappy van Rhetorica te Thielt. . . 139
Uit een Huwlyksdicht. 141
De Wysheid. 143
De Kluizenaer. 147
Lofzang van het Kind, by zyne ontwaking. . . . 150
Aen myne Lier. 154